

LELKIPÁSZTOR

EVANGÉLIKUS LEKÉSZI ÉRTEŚITŐ

22. évf.

1947. január hó

Szerkeszti

VEÖREÖS IMRE

TARTALOM. Csendes beszélgetés: Meghíusult álmok. Veöreös Imre. — A gyülekezet imádsága: Oltári imádságok. Közli V. I. Szószéki imádságok. Szabó József. — Igehírdető műhelye: Meditációk újév napjától hetvened vasárnapjáig. Budaker Oszkár. — A lelkipásztori beszélgetés tartalma. Thurneysen Eduárd. — Nem aktuális... dr. Kneffel Pál. — Az egyházfegyelem lehetősége mai egyházi törvényeink alapján. Sólyom Jenő dr. — Az egyetemi lelki gondozás helyzete. Dezséry László. — Mi a biblióra? Groó Gyula. — Lelkipásztor postája: Az egyház prófétai szolgálata. Turóczy Zoltán. — Egyházi tájékoztató: A dunántúli lelkészegyesület két reformjavaslata. Működhetnek-e az ifjúsági egyesületek? — Prédikálásunk, ahogyan az érdekeltek látják. Laborczy Zoltán. — Javaslát a gyámintézet megújítására. dr. Gyórrffy Béla. — Könyvtárban. — Magyar evangélikus egyház püspöki karának körlevele.

KÉZIRAT GYANÁNT

Egy szám ára 4 forint. Segédlelkészeknek, vallásantló lelkészeknek, teológusoknak, tanítóknak 3 forint

Cím: Győr Ráth Mátyás tér 1.

Csekkszám: 11.576.

BEJELENTÉS!

Egyházunk vezetősége nagy egyházi feladatot lát evangélikus hajtónk minél teljesebb kiépítésében. Munkatervünk szerint a Lelki pásztoroknak a gyakorlati teológia tudományos műveléséhez és az egyházi szolgálat köréhez tartozó részét gazdagítjuk. Szolgálni kívánjuk ezzel igehirdetői és tanítói munkánkat s mélyíteni egyházunk ezen síkba tartozó szolgálatát. A Lelkipásztor szerkesztésére VEÖREŐS IMRE lelkésztestvérünket kértük fel.

A Lelkipásztor ezután is közli egyházi közigazgatásunknak a lelkészekre, tanítókra, gyülekezetekre és iskolákra vonatkozó intézkedéseit, miértis a püspöki kar megújított rendelkezése szerint, a gyülekezetek továbbra is kötelezve vannak a megszerzésére.

Isten áldása kísérje a Lelkipásztor szolgálatát!

D. Kapi Béla s. k.
püspök.

Kedves Lelkésztestvér!

Két hete megbízást nyertem a „Lelkipásztor“ szerkesztésének átvételére.

A „Lelkipásztor“-ra az a feladat vár, hogy a magyar evangélikus lelkészi karnak állandó támogatója és lelkiismerete legyen a szolgálatban. A feladat pótolhatatlan jelentőségű és nagy felelősségű. Lelkésztestvéreimnek és rajtuk keresztül az egyház Urának való ezen szolgálat lehetőségével élni csak úgy tudok, felelősségét vállalni csak úgy tudom, ha a Lelkipásztor szerkesztése mindnyájunk közös ügyévé válik. Hiszem, hogy ez megtörténik. Kérem és várom minden szolgatárs hozzászólását és segítségét.

A „Lelkipásztor“ programjából talán valamit megéreztetnek az egyes számok. Mégis, a többi között három szerkesztési szempontra kifejezetten is szeretném a figyelmet felhívni:

1. A magyar evangélikus lelkészi kar túlnyomó többsége a falu papja. Szeretném, ha a „Lelkipásztor“ erőteljesen feléjük is fordulna s szellemileg nem zsugorodnék egy kis lelkészrétleg lapjává.

2. A „Lelkipásztor“ egyetlen egyházi vagy teológiai iránynak sem akar kizárólagos szócsövénévé lenni. Az egyházban Isten Lelkének teremtő gazdagsága annyira változatos s a mi látásunk meg annyira rész-szerint-való, hogy a teljes igazság soha sincs az egyik oldalon. Ezzel a magatartással szeretném összekapcsolni a komoly kritikát. Egyházi életünk és lelkészi szolgálatunk nem nélkülözheti az önvizsgálatot. Ezért egymás között a Lelkipásztorban sem nélkülözhetjük az őszinte hangot. Kérem, fordja ezt mindenki testvéreileg. Ahogyan én is vállalom a szolgatársaktól.

3. A „Lelkipásztor“-nak eszközzé kell lennie a magyar evangélikus lelkészi kar egységes közvéleményének kialakításánál, égető egyházi és szolgálati kérdésekben. De meg kell próbálkoznia az egyház szavának megfogalmazásával a mai élet időszerű kérdéseiben is. Hiszen az egyház mindenkori szócsövei mindig elsősorban a lelkipásztorok.

Ezen a helyen köszönöm a „Lelkipásztor“ előző szerkesztőinek: D. Kapi Béla püspöknek, Túróczy Zoltán püspöknek és Molitórisz János esperesnek mindazt az útmutatást, amit munkámhoz a régebbi folyományokból az ő kezük nyomán kaptam.

Győr, 1947. január 1.

Testvéri szeretettel
VEÖREŐS IMRE.

Csendes beszélgetés

Ami itt kezdődik és Deo volente néhány hónapon át folytatódik, nem prédikáció és nem evangélizáció lelkészeknek. Csak láthatatlan csendes beszélgetés lelkésztestvérekkel. Mintha csak ott ülnénk valamelyik falusi paróchián vagy városi dolgozószobában négy szemközt egymással s befelé fordulól lélekkel, testvéri kézzel segítenénk át egymást a lelkési életünk nagy csődjein. Előtörnek az örök lelkési kérdések, amelyeknek súlya alatt időnkint mindnyájan roskadozunk s különösen roskadoznak magános, társtalan lelképásztorok. Ezekhez a csendes beszélgetésekhez kettő kell: társ az olvasók közül és belső csend.

Meghiusult álmok

Erről ritkán beszélsz, Testvér. Inkább csak feleségednek vagy legbizalmasabb barátodnak mondd, akivel együtt szenveded életednek ezt a szomorúságát. Nekem sem említetted, amikor a lámpafény csendesen bejárta a szobát, odakint néha megcsikordult a fagyos föld egy-egy későn hazatérő férfi lépésétől s szemben ültünk egymással. De a hangod rezgése sokat elárult, amikor beszéltél multadról és régi-régi terveidről. Csalódásodban sok szolgatárs fájalmát éreztem át.

Városi lelkészség, vagy szép, tágas, jövedelmező falusi paróchia, a szív mélyén többször rejtegetve mintsem gondolnánk: egyetemi katedra — valamikor így képzelted a jövődet. Akkor, amikor az élet még előtted volt s fiatalos lendülettel indultál a lelkési pályának.

Azután múltak az évek. Lassan sűrűsödtek a ráncok homlokodon, cseperedtek a gyermekek, megcsillantak az első ősz szálak. A keserűség olykor-olykor összeszorította szívedet, amikor régi évfolyamtársad vagy egy-egy fiatalabb szolgatárs megelőzött s azt kellett érezned, hogy megint lemaradtál. Oh, nem vagy még idős, de fiatalos álmodozásodat már régen felváltotta a férfikor józan mérlegelése és tudod, halálos biztonsággal tudod, hogy te már csak itt ragadtál ebben a sáros kis faluban, messze a várostól, s ez a hely marad lassan lepergő életednek végső színhelye. Mindegy is a színhely, hiszen rajtad keresztül sok lelkésztestvérrel beszélgetek: mások a külső körülmények, de a lelkükben feszülő hangulat ugyanaz. Talán szétzilált nagyvárosi hitoktatásban őrlődik az egyikünk s keserűen nézi, hogyan foglalják el mások a megüresedő paróchusi helyeket. De ismétlem, nem lényeges most a külső élethelyzet, csak az egyik örök lelkési probléma: a meghiusult álmok.

Tudom, hogy életednek — akivel most beszélgetek — nem állandó terhe, de időnkint rádnehezedik s belsőleg fojtogat, bénít, gyötör. Néha feleségednek elejtett szava vagy merő véletlen gondolat-társítás szítja fel a régi parazsat, s akkor újra fájni kezd. Végzed ugyan a munkádat, de úgy érzed, hogy többre hivatattál, s én megértem, hogy ez fáj.

Nincs jogom beszélgetni erről a kérdésről — gondold s talán igazad van. Még fiatal vagyok s nem kerültem a reménységek

romjai közé örökre eltemetve. De ha már én kerültem Veled szembe ebben a beszélgetésben, fogadj el mégis társnak. Kettőnk csendes beszélgetésén át megszólalhat az Isten, ha néki úgy tetszik, s beszélhet mindkettőnkhez.

Néhány névre gondolok, akiket te is ismeresz a paptársak közül. Voltak-e valaha nagy álmok a tarsolyukban? — nem tudom. Azt tudom csak, hogy most nagyon szürke kis papi állás az életük kerete. De mintha csak királyi birodalmuk volna, szépen, örömmel és végtelen hűséggel gondolják azt a kis lelki kertecskét, amit az Úristen rájuk bízott. Könnyű jelentős állásoknak állandó elismertetést és közfigyelmet kiváltó szolgálatában meg nem fáradni! Könnyű kimagasló városi szószékeken frissen beszélni s illatos hölgyek lelki hódolatában, komoly urak értékelésében fürödni! A landadlatlan munkának ilyen esetekben öntudatlanul is nagyon sok emberi hajtórúgója van. De eldugott kis helyeken, elismertetés nélkül, szürke munkakörökben rendületlenül dolgozni: ez papi hősi épsz. Jó lenne rájuk hasonlítani! Jó lenne megérezni a hősi ízét az eltemetkező papi életeknek!

Igaz, nem tudhatjuk, hogy belülről ők hogyan vannak. Nem csak tunyaság-e sok esetben, vagy igénytelenség, kisvonalúság és filiszterség, hogy nincsenek meghiusult álmaik? Próbáljuk hát élő példák után csendes beszélgetésünkben a belső fölébekerekedést megkeresni a meghiusult álmok esetére. Már mondd is: megnyugvás az Isten akaratában. Nekünk papoknak nagy előnyünk, de talán nagy veszélyünk is, hogy a jó orvos módjára kitűnően tudjuk a vény szövegét. De sokszor rossz betegek vagyunk, akik nem akarják bevenni a keserű orvosságot. Így indukálódnak a gondolatok: a keserű orvosságról eszembe jut a „keserű pohár“. Jézus Urunk tusakodott ezzel a Gecsemánében. „Ne az én akaratom, hanem a Tiéd legyen, Atyám!“ Ő az Isten akaratának vállalásáért vívott harcban nekünk lelkészeknek is testvérünké lett.

Isten szándéka sokszor emberi álmok romjain épül fel, Testvér. Úgy látszik, Ő akarta, hogy ide kerülj s itt maradj. Isten végezeit lehet lázadozva hordozni, de lehet boldog engedelmességgel is. Amikor majd ebből a kis templomból — még a sötétben is ide látszik az ablakon át a körvonala — utolsó útjára indul a gyülekezet lelkipásztora, vajjon önként vagy nagy ellenkezéssel behullott élet lesz-e Istennek ezen a kis, elhagyatott lelki szántóföldjén?!

Zugulódásunk most egyszerre elcsitul, mert jönnek a vádak. Önvádak is, a gyülekezet vádjai is, mindezen át és túl az Isten vádjai. Szaladtunk álmok, hiábavaló álmok után s közben nem vettük észre, hogy elrohant az élet s elshant az elmulasztott, lehetőségként soha vissza nem térő, de egyszer vádként ellenünk forduló szolgálati alkalmak. Nem úgy vagyunk és voltunk-e, mint a gyermek, aki szalad a pillangó után s közben nem veszi észre, hogy rátapos kedves virágokra s nem nyúl a töröttlábú lezuhant kismadár után?! Nem vesszük észre, hogy míg álmokat kergettünk, közben magvetőre várt hiába a földünk.

De már éjfélre jár az idő. Az Irást azért még vegyük elő. Máté 16, 25: „Aki meg akarja tartani az ő életét, elveszti azt; aki pedig elveszti az ő életét énérétem, megtalálja azt.“ Nem régiben valahol arról beszélgettünk, hogy miként lehet az élet elvesztésének ezt a nagy, kemény parancsát aprópénzre felváltani. Nehezen találunk akkor rá konkrétumokat. Most viszont beszélgetésünkben — észre sem vettük — nagyon megvilágosodott ez az ige. Lehet-e ennek az igének szebb papi illusztrációja, mintha valaki karrier-igény helyett odaadja Istennek az életét, szolgálatát?! Vesse el Ő ott, ahol akarja. Lám, a fiatal szolgatárnak is volt a beszélgetésből tanulnivalója. Mert az álmok nemcsak akkor terhek, ha már meg-hiusultak, hanem akkor is, ha még előttünk vannak.

Most imádkozzunk együtt, Testvér. Van nagyon sok köszönnivalónk azért a szolgálati helyért, amelyet Urunk nekünk személy szerint kijelölt s azért is, hogy ezen a helyen még most is, annyi mulasztás után, ad új kegyelmi időt — a szolgálatra.

Veöreös Imre.

A gyülekezet imádsága

Oltári imádságok

A Lelkipásztor régebbi évfolyamai közötték az egyház ősi kollektá-imádságait, majd régi magyar imádságokat. A most kezdődő oltári imádság-sorozatunk a jelenkor egyik legjelentősebb liturgiai mozgalmának, az ú. n. Berneucheni Körnek imádságait hozza. Az imádságok az ógyházi perikópákhoz kapcsolódnak s bennük a vasárnap és ünnepnap jellege erőteljesen kifejezésre jut. A Berneucheni Kör megpróbálkozott az egyházi esztendő hiányainak rendezésével, egységes felépítésével, s megfogalmazta minden vasárnapnak és ünnepnek „témáját“. A vasárnapok neve mellett ezt is közöljük. Ha nem fogadhatjuk is el minden esetben iránytszabónak, sok segítséggel nyújthat ez a cím azoknak a lelkipásztoroknak, akiknek van érzékük az egyház liturgikus élete és az istentisztelet belső egysége iránt. Az imádságok tárgyyszerűségüknél és tömörségüknél fogva méltán lehetnek ebben az évben istentiszteleteink kollektái, amikor az ógyházi perikópák kapcsolják egybe vasárnapi főistentiszteleteinken az oltárt és a szózékelt.

Újév: Jézus nevében.

Urísten, mennyei Atyánk! Hálát adunk Neked, hogy egyszerűlött Fiadat nekünk adtad, és Jézus nevével megmutattad, hogy Ő lesz népének üdvözítője. Kérünk, add kegyelmedet, hogy az új esztendőben mindent, amit csak eselekszünk szóval vagy tettel, Jézus nevében kezdjünk el. Téged, Atyánkat, Általa magasztaljunk, és ebben életünk minden napján állhatatosan megmaradjunk, sőt növekedjünk, — míg csak e mulandó idő után az örökkévalóságban dícsérhetünk és imádkozhatunk, a mi Urunk Jézus Krisztus által. Amen.

Újév után való vasárnap: Isten oltalmában.

Mindenható örök Isten, akitől száll alá minden jó adomány és tökéletes ajándék, hálát adunk minden jótétemenyedért, amellyel lelkünket és testünket az elmúlt évben megajándékoztad. Kérünk irgalmasságodért, áldj meg bennünket boldog és örömteljes esztendővel, oltalmazz meg kegyelmesen a bajban és a veszedelemben, s tölts meg isteni áldással, a mi Urunk Jézus Krisztus által. Amen.

Vízkereszt: Krisztus dicsősége.

Uristen, mennyei Atyánk! Te ezen a napon csillagod fényével az első pogányokat az Üdvözítő jászolához vezetted. Add meg kegyelmesen, hogy mi is dicsőséged tanúbizonyságai lehessünk s a Te vezetéseddel a hitből látásra juthassunk, a mi Urunk, Jézus Krisztus által. Amen.

Vízkereszt után 1. vasárnap: Isten Fia.

Mindenható örök Isten! Megdicsőítetted magad a mi Urunk Jézus Krisztus által gyermekségétől fogva. Könyörgünk Hozzád, ajándékozz meg Lelkeddal, hogy mi is gyermekeidként járassunk oreád előtt s az igazság gyümöleseit teremjük, a mi Urunk Jézus Krisztus által. Amen.

Vízkereszt után 2. vasárnap: Az örömszerző.

Irgalmas Isten, szerető Atyánk! Fiadat küldötted hozzánk, hogy szeretetedet kinyilatkoztassa. Könyörgünk Néked, újítsd meg bűnös lényünket és tölts meg minket — a törvény szolgaságában élőket — a fiúság lelkével, a mi Urunk Jézus Krisztus által. Amen.

Vízkereszt után 3. vasárnap: A testnek orvosa.

Mindenható Istenünk és Atyánk! Hálát adunk, hogy szent Fiadat a betegek Üdvözítőjévé teted s szabadítóvá a test és lélek minden inségéből. Könyörgünk Hozzád, mutatkozzék meg hatalmad határozatosan rajtunk is, s mulandó életünk minden nyomorúságában örvendhessünk segítségnek, a mi Urunk Jézus Krisztus által. Amen.

Hetvened vasárnap: Jutalom és kegyelem.

Uristen, mennyei Atyánk! Cselekedeteinkkel nem állhatunk meg Előtted. Kérünk hát Téged, add Szentlekedet szíveinkbe, hogy megvigasztalódhassunk kegyelmedben és minden gyötrelmet, ami bűneinkért kínoz, a te segítségeddel legyőzzünk, a mi Urunk Jézus Krisztus által. Amen.

„Die Lesung für das Jahr der Kirche“ alapján
(Stauda-kiadás, Kassel, 1936) közli: V. I.

Szónszéki imádságok*

Újév

Urunk! Köszönjük a *nevedet*. Hogy *megszólíthatunk* és pedig *Jézus* néven. Ebben is a *emberré léted* nagy *önmegüresítése* jön *segítségünkre*. — Köszönjük, hogy *hiány nélkül betöltötted* *nevedet*: *megszabadítottad* népedet *bűneiből*. — Örömmel értettük *igéd-ből*: minden azért történt, — *törvény és kárhoztatás*, hogy *kegyel-mes* *neved* *szabadító értelme* *javunkra* is *beteljék*. — *Könyörgünk*, hogy *törvényed* *vasvesszejével* *kergess* *minket* *magadhoz*. — *Lát-tasd* *meg* *velünk*, hogy *mennyire rászorulunk* a *te* *nevedre*. *Oltal-mazz* *meg* *bennünket* *emberi nevek* *hamis reménységétől*. Hiszen *nem* *adatott* az *ég* *alatt más* *név*, *mely* *által* *kellene* *nékünk* *meg-tartatnunk*. — Köszönjük, hogy a *te* *neved* *mindenre* *elég*. *Hitre*, *szabadulásra*, *istenfiúságra*, *veled* *való közösségre*, *emberekkel* *való* *egységre*, *üdvösség* *reménységére*.

Jézusunk! *Megváltott* *gyülekezeted* *most neveddel indul*. *Ne* *engedd* *megszégyenülni* *neved* *hordozóit!* *Ámen*.

Újév után való vasárnap

Urunk! Köszönjük *keresztiségedet*. *Néked* *nem* *lett* *volna* *szük-séged* *rá*, *de* *kegyelemből* *benne* *egy sorba álltál* *velünk*, *kereszt-ségre* *szoruló bűnösökkel*. *Hálaadással* *áldunk*, *hogy* *szerezted* *és* *rendelted* *a* *keresztiség* *szentségét* *s* *abban* *minket* *is* *részeltettél*. Köszönjük *keresztiségünk* *nagy vigasztalását*. Hiszen *benne* *mindent* *megkaptunk*: *bűneink* *bocsánatát*, *haláltól*, *ördögtől* *való* *szabadu-lást* *és* *örök* *üdvösséget*. *Ragyogtasd* *fel* *előttünk* *újra*, *meg* *újra* *keresztiségünk* *szent* *kincseit*, *hogy* *jól* *meg* *tudjuk* *becsülni*. *Add*, *hogy* *keresztiségünkben* *őemberünk* *naponkénti* *bűnbánattal* *minde-nestül* *meghaljon* *és* *naponként* *új* *ember* *támadhasson* *fel* *dicső-ségedre*. — *Legyen* *gondod* *gyermekeinkre*, *kiket* *anyaszentegyhá-zad* *parancsodra* *megkeresztelt*. *Növekedhessenek* *ismeretemben*, *hogy* *lehessenek* *élő* *tagjai*. — *Terjeszd* *a* *keresztiség* *szentségét* *kegyelmesen* *és* *hatalmasan* *szerte* *a* *világon* *minden* *pogányok* *között*.

*) Istentiszteleti gyakorlatunkban több gondot fordíthatnánk az igehirdetés után mondott imádságokra. Sok esetben terjengős és az élet nyelvétől idegen imádságok hangzanak el öreg ágendák megsárgult lapjairól, amelynek legtöbbször semmi belső összefüggése nincs az elhangzott igehirdetéssel. Nem csodálkozhatunk, ha ezt az imádságos nyelvet gyülekezeteink nem tudják követni. Komoly imádkozó gyülekezeti tagok sokszor szóvá teszik a prédikációs imádságok érthetetlen hömpölygését. Jó lenne, ha a prédikációra való készülésünkkor minden vasárnapra megszületne a prédikációhoz illő imádság is. Ebben az irányban közlünk példát sorozatosan. Az imádságokba szerzjük a evangéliumi perikópát is belevontá. (Szerkesztő.)

Urunk! Könyörülj rajtunk, hogy akik nevedbe-halálodba megkereszteltettünk, veled fel is támadva, örök dicsőségedbe juthassunk. Ámen.

Vizkereszt

Urunk! Sion köszöni, hogy olyan nagyra méltattad. Szállást vettél benne és dicsőséged hajlékává tetted. Sőtél világban éjszakai népek között a gyülekezet a te *gyertyatartód*. Rábízta az *evangéliomot*, minden népek kincsét. Belőle jön a *pogányok* üdvössége.

Sion könyörög: bocsásd meg a *hütlenségét*. Nem látszott meg rajta dicsőséged, világosságodat nem tükrözte. Elkeveredett a világba, nem jött hozzá senki, ő se ment senkihez.

Sion köszöni, hogy nem törted ki gyertyatartóját, hanem új *parancsot* kap tőled. Kelj fel egyházadban, ébreszd missziójára. Tedd a *pogányok* reménységévé, a népek világosságává. Töltsd be azt a nagy ígéretet, melynek reménységére újonnan méltattad. Jöjjenek hozzá *éretted* messziről.

Nyisd meg ismét a napkeleti bölcsék útját. Könyörülj a *pogányokon*. Áldd meg a *magyar* evangélikus külmissziót és *rokon* népeink misszióját. Könyörülj minden keresztyén misszió, hogy a háború véres gyalázata ne árthasson néki. Készíts utat evangéliomodnak keleti *pogány rokonaink* közé.

Misszió Ura! Érvényesítsd *rajtunk* nagy parancsodat! Ámen.

Vizkereszt után 1. vasárnap

Urunk! Köszönjük, hogy már 12 éves korodban *megmutattad* minden emberi értelmet meghaladó *bölcseségedet*. Köszönjük, hogy ezt éppen a *templomban* mutattad meg. Szenteld a *mi* templomunkat is a te Atyád dolgainak hajlékává. Sőt *testünket* is tedd templomoddá. Hadd tudjuk magunkat *mindenestül* néked szentelni. Életünk lehessen néked *tetsző istentisztelet*. Újíts meg, téríts magadhoz *naponként*, hogy engedelmes *eszközei* lehessünk tökéletes akaratodnak. Alázatos hitért *könyörgünk*, hogy tiszteletben tudjuk tartani *szent titkaidat*. Bocsásd meg *felettébb* való bölcselkedésünk gyakori vétkét. Milyen sokszor nem *igéd* volt számunkra az egyetlen legfőbb bölcsesség s olyasmit firtattunk, ami nem tartozik üdvösségünkre. Tedd gyülekezetedet szolgáló közösséggé, hogy mint egy test tagjai, hitünk tőled vett mértéke szerint épülhessünk egymás hitén.

Urunk! Mutasd meg dicsőségedet gyülekezetedben! Ámen.

Vizkereszt után 2. vasárnap

Urunk! Köszönjük, hogy *földi gondjainkban* is résztveszel. Ég és föld Ura vagy, a mindenségre tekintesz, mégis gondod van *kicsi* dolgainkra, *egészen emberi* szükségégeinkre is. Köszönjük, hogy ezt *Kánában* egyszersmindenkorra megmutattad. Ne engedd elfelejtünk, hogy az *anyag* is hatalmában van és dicsőségedet szolgálja.

Hadd lássék meg rajtunk, hogy nekünk *ilyen* kegyelmes és dicsőséges Urunk van. Vajha ne lenne számunkra *semmi* se kicsi, vagy jelentéktelen. Oltalmaz meg bennünket az ördögnek attól a kísértésétől, hogy amiközben *nagy célunkra* törünk, *mindennapi* keresztényen életünk közelfekvő dolgait lebecsüljük. Felebaráti szeretetünkben, örvendezésünkben, alázatosságunkban, türelmünkben, jókedvű adakozásunkban részvételünkben, szorgalmunkban — még köszöntésünkben is, hadd mutakozzék meg a te örökkévaló dicsőséged egy-egy sugara.

Urunk! Mutasd meg dicsőségedet hétköznapi életünkön! Ámen!

Vizkereszt után 3. vasárnap

Urunk! Köszönjük ezeket az áldott *parancsolatokat*. Áldunk tégedet, hogy maradék nélkül *be is töltötted* azokat. Nem fizettél gonosszal a gonoszért, magadért bosszút nem álltál, sőt imádkoztál és meghaltál ellenségeidért. Megvalljuk, hogy mi *kedvetlenek* és képtelenek vagyunk ezekre a parancsolatokra. Tele vagyunk szeretetlenséggel, békételességgel és gyilkos bosszúval. Erőt vesz rajtunk a gonosz és még a jóért is rosszal fizetünk. — Azért hát eléd visszük *nyomorúságunkat*, mint a bélpoklos és a kapernaumi százados. Könyörülj rajtunk *tisztátalanokon* és *gutaütötteken*. Ha *akarod*, megtisztíthatasz s ha *akarod*, meggyógyíthatasz. Mert néked *hatalmad van* minden bűnön és minden nyavalyán, — magán az ördögön is. Mondd ki nagy *igédet*: *akarom*, tisztulj meg, *akarom* gyógyulj meg. Hogy mint *új* teremtményeid *akaratom* szerint élhessünk a gyülekezetben.

Urunk! Mutasd meg dicsőségedet tisztátalan és beteg életünkön! Ámen.

Hetvened vasárnap

Urunk! Köszönjük, hogy a te országodban minden *kegyelem*. Kegyelem az életünk, a vezettetésünk, megtartatásunk, tápláltatásunk, és kegyelem a *golgotai kereszt*, amely felé újból fordítani *akarod* *bőjt* felé tartó gyülekezeted tekintetét. Áldunk téged azért, hogy *rajtunk* is megmutattad kegyelmedet. Egyiptomból kihoztál, a tengeren átvittél, a kősziklából vizet fakasztottál és a pusztában is eltartottál bennünket. — Ne engedd elfelejtenünk, hogy a te kegyelmed már megkapott *ajándék* s mégis *cél* előttünk. Add, hogy teljes *igyekezettel* törekedhessünk a te kegyelmed ajándékára. Hadd tudjunk érette mindent *szemétnek* ítélni, s mindenről lemondva érette szüntelenül *tusakodni*. Kedvelj minket, Urunk, — *Krisztusért*, hogy ne hiába tusakodjunk és el ne hulljunk a pusztán. Erőnk felett való utunkhoz *táplálj* lelki eledelleddel és lelki italoddal. S futásunk végére tedd el számunkra az örök élet koronáját. Ámen.

Szabó József.

Igehirdető műhelye

Mindnyájan Isten fiai vagytok

Gal. 3, 23—29.

Újév. Jan. 1.

Az újév kezdetén, az ismeretlen és bizonytalan jövő küszöbén alig jelenthetne valami megnyugtatóbb biztatást, mint az *alapgének ez a központi üzenete: „Mindnyájan Isten fiai vagytok.“* (26. v.)

1. Ez a bensőséges, bizalmas viszony Isten és az ember között különös ajándék, amelyet Jézus Krisztus hozott az emberiségnek. Elfogadására Isten az embert külön iskolába vette úgy, hogy a *törvény* alatt őrizte, ezt adta melléje „vezérlő“, tanító-, nevelő-mesternek. Ahogyan a nevelőmester állandóan figyelmezteti neveltjeit hibáikra, úgy mutatta meg a törvény mintegy tükörben az embernek bűneit. Ha ezek ellen küzdve, be akarta a törvényt tölteni, rájött tehetetlenségére. A törvény azonban szakadatlanul rémítette Isten haragjával is, amellyel a bűnöst sújtja. *Igy mélységes vágyat kellett ébreszteni benne valamilyen kiút után, amely bűnössége ellenére is Isten kegyelméhez vezet.*

2. Ezt a kiutat *Krisztus* nyitotta meg. Őhöz vezérelte az embert a törvény, mert Ő, az Ő kereszthalála tette lehetővé, hogy nem a törvény betöltésével — amire sohasem lett volna képes —, hanem hitből, Krisztusnak hittel való megragadása alapján „igazuljon meg“, azaz állhasson meg Isten előtt, találtassék igaznak. *Ez a hit vellyíti meg az új, a gyermek-i viszonyt Istenhez.* Ennél a viszonynál fogva Isten többé nem haragjával sújtja a bűnöst, hanem megbocsátó szeretettel öleli Magához.

Ebben a kegyelemben részesülnek „mindnyájan“, akik megkeresztelkedtek és felöltözték Krisztust (27. v.). A *kereszttség* tehát nem jelentéktelen külső szokás, hanem Isten kegyelmének feltétele. Szentség! „Krisztus felöltése“ — kép: amint a ruha elfödi az ember testét, úgy födi el Krisztus az ember méltatlanságát, bűnét. Isten nem ezt nézi, amikor az emberre tekint, hanem Krisztust, az Ő érdemét és áldozatát. Világos azonban, hogy a kereszttség minden nélkülözhetetlensége mellett sem varázsszer. Kegyelmet szerez, ha vele egyesül Krisztusnak hitben való felöltése!

Nem szabad *félreértenünk* azt a megállapítást, hogy nem vagyunk többé a törvény, mint vezérlőmester alatt. A dekalógusban kinyilatkoztatott isteni akarat természetesen kötelezi a fiakat is. Sőt őket is újra és újra meggyőzi gyarlóságukról és kézzelti Krisztus bűnbánó megragadására. Csak annyiban változott meg a törvény szerepe, hogy nem a haragvó Isten mondja ki benne az utolsó szót.

3. Krisztus-hiten alapuló istenfiúságban megvalósul az *emberiség egysége*, ledőlnek a válaszfalak nemek, fajok és társadalmi osztályok között (28. v.). Azok között, akik Krisztust felöltözték, nem tesz különbséget Isten és nem jogosultak különbségtevésre ők maguk sem. Milyen sokat mondó és utat mutató ez a gondolat is a mai szétépett világban!

Kétféle szenvedés

I Péter 4, 12—19.

Újév u. vas. Jan. 5.

Az alapige nem foglalkozik általában a szenvedés kérdésével. *Homlokterében az a szenvedés áll, amely emberek részéről üldöztetés formájában éri az embert.* Itt azután éles különbséget tesz az ige.

1. *Krisztus híveit ne rémítse meg a megpróbáltatás tüze.* Szenvedésükkel Krisztus szenvedésében vesznek részt, mert Őt gyűlöli bennük is a világ. (Itt kapcsolódni lehet Mt. 2, 13—23-ban foglalt ógyházi perikopához: már a kisgyermek Jézust is gyűlöletével üldözi a világ.) A szenvedésben átélt sorsközösség Krisztussal záloga egyben a részesülésnek az Ő dicsőségében is, azért nem szomorúságra, hanem öröme ösztönöz (13. v.). Nem is kell ezt a szenvedést szégyelni, a fontos az, hogy a keresztyén embernek viszonyát Istenhez, az Ő dicsőítését ne zavarja meg (16. v.). Végső sorban az Ő kegyelmes akarata bocsátja reá a szenvedést, azért az Ő hűségére bízta reá magát és ügyeljen arra, hogy a maga részéről is megmaradjon ebben a hűségben, azaz tartson ki a jó cselekvésében. (19. v.)

Végül nyilvánvaló, hogy a szenvedés az utolsó idő közeledtét, az ítélet kezdetét jelzi. Ez az Isten házán, az egyházon kezdődik, hogy a végső ítélet előtt egyre jobban tisztuljon benne az Ő népe (17. v.). Végeredményben tehát ebből a szempontból sem csüggesztő, hanem élesztő a teljes megváltás reményét.

(Ezek a gondolatok megfelelően nemcsak az üldöztetés-okozta, hanem mindenféle más szenvedés értelmezésére is szolgálhatnak.)

2. *Más a helyzet azoknál, akik bűnözésük miatt méltán üldöztetnek.* Akik a fennálló társadalmi rend és törvények ellen vétének (15. v.), igazságos módon szenvedik el a megtorlást. Ezek természetesen — míg megmaradnak bűnükben — az előbbieken felsorolt vígasztaló mozzanatok egyikét sem alkalmazhatják magukra. Sőt rájuk vár Isten kárhozható ítélete is. Ezt az „igaznak“ is nagyon komolyan kell vennie, de reménység nélkül tekinthet csak eléje az istentelen és meg nem tért bűnös (18. v.).

Az alapige jó alkalom annak a kérdésnek a felvetésére, hogy van-e jogom magamat szenvedésben azzal biztatnom, hogy „akit szeret az Úr, megdorgálja“?! (Zsid. 12, 6.)

Eljött világosságod

Ezs. 60, 1—6.

Vízkereszt. Jan. 6.

Vízkereszt ünnepével helépünk az egyházi esztendőnek abba a szakaszába, amelyben más és más oldalról Krisztusnak és művének dicsőségét szemléljük. Ez a szempont irányítja alapigénk feldolgozását.

1. *Krisztus előtt és Nélküle sötétség borítja a földet és éjszaka a népeket.* (2. v.) Ezt az elvont megállapítást természetesen többféleképpen lehet szemléletessé tenni. Szólhatunk arról a sötétségről, amelyben legszentebb érzéseivel is tévelyeg, aki nem ismeri az Istent. Szólhatunk a magára hagyatott ember botorkálásáról a bűn sötétségében, külön is a szeretetet nélkülöző világ és ember sötét éjszakájáról.

Nem nehéz ezt a sötétséget és különböző vonásait a mai világról megállapítani és szemléltetni.

A sötétséget az Úr dicsősége űzi el, amelyet a próféta a választott nép felett felragyogni lát és amely azután az Egyszülött Fiúról áradt szét. Ma is Ő, az általa hozott tiszta istenismeret, győzelem a bűn felett és ezzel kapcsolatban a szeretet hatalma vihet csak fényt a világ sötétségébe.

2. Ebben a vonatkozásban elsőrendűen fontos küldetése van az Ő népének. Dicsősége és ereje nem közvetlenül sugárzik belé a világba, hanem övéiről verődik vissza: „Dicsősége rajta meg láttatik“ (2. v.). Ez a világosság vonzza bűnkörébe azokat, akik szabadulni szeretnének a sötétségtől. (Clemenceau: „Ha a keresztyének egyszer komolyan is élnék hitüket, akkor ebből olyan forradalom támadna, amilyent a világtörténelem még nem látott. Azután már nem is volna szükség más forradalomra.“)

3. Nemcsak egyeseket, hanem egész népeket vonz az Úr től gyújtott világosság. A próféta népek sokaságát (külön is említi a kincses Észak- és Délarábiát) látja eljönni és hirdetni az Úr dicsőségét. Hirdeti tehát népe missziói hivatását és ez természetesen átruházott az új Izraelre, a keresztyénségre, amely a támadt fényességben jár. (Vízkereszt ünnepét már evangéliumi perikopája alapján is — Mt. 2, 1—12. — missziói ünnepként szoktuk ünnepelni.) Az intézményesen űzött misszió igazi ereje azonban mindig is attól függ, mekkora a Krisztus hívein való ságosan tükröződő dicsőség vonzóereje.

4. Az alapigében említett öröm (5. v.) ott az idegen népektől hozott kincseknek szól. De bizonyos, hogy elválaszthatatlan a Krisztus dicsősége a látásától és a sötétség eloszlásától. Sőt az igazi, maradandó és külső körülményektől független öröm csak ebből a forrásból táplálkozhatik.

Az okos istentisztelet

Róm. 12, 1—5.

Vízker. u. 1. vas. Jan. 12.

A vasárnap evangéliumi perikopája (Lk. 2, 41—52.) a 12 éves Jézus templomi történetét mondja el. Innen egyenes vonal vezethet alapigénk főgondolatához, az „okos istentisztelet“ gondolatához.

1. A keresztyének istentisztelete sem állhat másban, mint áldozatban. Ezzel természetesen nem nyerhetik el az Isten jóindulatát — hiszen „az Istennek irgalmasságára“ hivatkozik az apostol intelmében —, hanem csak hálájukat fejezik ki a kapott kegyelemért. Ez az áldozat nem állhat egyes javaknak felajánlásában Istennek, hanem testét, teljes önmagát adja oda a keresztyén ember Istennek. Ezért ez az új istentisztelet természetesen az egész életre kiterjed, nem szorítkozhatik istentiszteleti órákra. „Okos“ ez az istentisztelet, azaz egyedül észszerű, mert egyedül méltó ahhoz az Istenhez, akinek szolgálunk (1. v.).

2. Egész életünkkel végzett istentiszteletünket Isten jó (az ember számára is!), kedves (Isten mértéke szerint) és tökéletes (egyedül tévelygésmentes) akarata szabja meg részleteiben. Ehhez az akarathoz tartja magát Krisztus híve, aki az általa megindított új „aión“

világkorszak polgára, tehát nem igazodhatik a régihez, „e világhoz“. Az Isten akarata szolgálatának feltétele a gyökeres megváltozás, az „elmének“, azaz az egész gondolkodásmódnak az a megújulása, amelyet az Istenhez megtért emberben a Szentlélek munkál (2. v.).

3. Az okos istentisztelethez, áldozatjellegű élethez hozzátartozik, hogy a keresztyén ember mértéken felül ne bölcselkedjék, ami egyszerűen azt jelenti, hogy ne tartsa magát többre a kelleténél. Önmaga megítélésének és értékelésének egyetlen helyes mértéke hite, amelyet Istentől kapott. (Milyen gyökeres átértékelést végez ennek a mértéknek az alkalmazása a világi mértékekkel mért javak és emberek között!) Magától értetődő, hogy az apostol itt senki hitetlennek nem ad jogot arra, hogy hitelenségéért Istent tegye felelőssé. Inkább alázatosságra, valamint arra int mindenkit, hogy egyre több és nagyobb hitet kérjen Istentől (3.).

4. Ez az alázatosság és a hit mértéke szerint való munka- és szerepvállalás egyúttal a legjobb biztosítéka a gyülekezet harmonikus együttélésének. Ez a gyülekezet Krisztus teste, ez adja meg helyes önrzetét, arra alapítja reményét. Tagjai értékét az határozza meg, hogy mennyiben tagjai Krisztus testének. Különböző a tagok szerepe, de mindegyik nélkülözhetetlen a test egészsége és épsége szempontjából. Ugyanakkor egymás javait is szolgálják, egymás egészségének is feltételei (4—5. v.).

Tehát az „okos istentisztelet“ a gyülekezeti rendnek is alapelve. Ime, gyülekezeti betegségeink orvossága!

Az Urnak szolgálatok

Róm. 12, 6—16.

Vízker. u. 2, vas. Jan. 19.

Az alapigének az evangéliumi perikopához (Ján. 2, 1—11.) való vonatkoztatása nem erőltethető. Csak egyoldalúan emelnénk ki az apostol egyik intelmét, ha a 15. verset párhuzamba állítanánk Jézus együttérzésével az emberek örömeivel és gondjaival, amelyet a kánai menyegzőn is tanúsított.

1. Központi, ill. főgondolat kiemelése is nehéz. Leginkább még a 11. vers alá vonhatjuk az egymást követő *intelmeket*. Ezek mind a keresztyén életnek helyes megnyilatkozására vonatkoznak, mégpedig elsősorban a gyülekezeti közösségi életben. A keresztyén élet minden erkölcsi vonatkozására pedig tipikusan jellemző az, hogy az Úr szolgálatát tartja szem előtt és ettől vezérelteti magát, ennek rendeli alá az embertársakhoz való viszonyának is az alakítását. Ebben az istenszolgálatban teljes jógyekezet, odaadás vezet, ehhez pedig Isten Lelke éleszti benne a buzgóságot.

2. A részletekben a 6—8. versekben foglaltak alkotnak külön csoportot. Ezek az intelmek az első gyülekezetben munkálkodó kegyelmi ajándékok, karizmák helyes kezelésére vonatkoznak. A karizmák felsorolása nem teljes, hiányzik pl. a nyelveken szólás, a csodatevő erő és gyógyítás. A mai gyülekezet számára egyrészt megszégyenítő az első gyülekezetnek gazdagsága és nyilvánvaló tapasztalata a megdicsőült Urnak tovább folytatódó munkálkodásáról, másrészt pedig azt az üzenetet olvashatja ki ebből a szakaszból, becsülje meg ki-ki azokat a szerény képességeket, amelyek neki jutottak és állítsa azokat teljes hűséggel a hívők közösségének, a gyülekezetnek szolgálatába, ugyancsak eszközeiként az Úr munkájának.

3. Az alapige további része csak erőltetetten csoportosítható. Túljyomóan a szeretetről szól ugyan, de találhatók itt ettől független intelmek is. Ilyen pl. a 12. versben foglalt hármias intelem, amely valósággal külön igehirdetésnek szolgálhatna alapjául. Épen az a körülmény, hogy az apostol belsőleg csak lazán összefüggő intelmeket kapcsol egymáshoz, adja a textus feldolgozásának nehézségét. A gyülekezeti viszonyok döntik el, a keresztyén élet melyik vonásáról szóljon részletesen az igehirdető, mert egy igehirdetés keretén belül ezt az alapszöveget kimeríteni nem lehet.

4. Ha nemcsak a 6—8. verset, hanem az egész szöveget abból a szempontból nézzük, hogy a megdicsőült Úr hogyan munkálkodik általában minden igaz hívő életén át a gyülekezetben, akkor természetes módon érvényesíthető a *vízkereszti időszaknak vezető gondolata: látjuk az Ő dicsőségét a hívők mai gyülekezetében is.*

Enyém a bosszuállás

Róm. 12, 17—21.

Vízker. u. 3. vas. Jan. 26.

Az ógyeházi evangéliumi perikopa (Mt. 8, 1—13) a bélpoklos megisztítását és a százados szolgájának meggyógyítását beszéli el. Ezt a két történetet alapigénkkel legfeljebb az a gondolat köti össze, hogy Jézus kivétel nélkül mindenkivel jót tett. (A százados pogány volt, maga is méltatlannak tartotta magát arra, hogy Jézus a házába menjen.)

1. Az előző két vasárnapi alapszöveggel összefüggő alapszövegünkben az apostol *a keresztyén embernek minden embertársával szemben tanúsítandó magatartására ad irányítást.* Ezt a magatartást először is az a törekvés határozza meg, hogy mindenkinek *javát* munkálja (17. b. Ennek a szövegnek a Károli-félnél helyesebb fordítása vagy ez: „a jóra törekedjetek minden emberrel szemben“, vagy pedig ez: „arra törekedjetek, ami minden ember szemében dicséretreméltó“. Inkább az első verzió felel meg az apostol gondolatának.) Ezzel függ össze az is, hogy a maga részéről a lehetőség végső határáig mindenki irányában megóvja a *békességet* (18. v.).

2. Ha ez a békesség a keresztyén ember hibáján kívül felborult, tartózkodik *a megtorlástól* és bosszúállástól. (17. a. és 19. v.) Ezt átengedi Istennek, aki igazságos. Nem, mintha az ember Istentől várhatná bosszúvágyának kielégítését! Ilyen vágy nem is élhet abban, aki sohasem szűnik meg magát Ő előtte bűnösnek és ezért kegyelmére rászorultnak vallani.

3. Van a „nemes“ bosszúállásnak egy módja, amelyet a keresztyén ember is gyakorolhat. Sőt neki ezt gyakorolnia is kell. Ez pedig az, hogy *ellenségével jót tesz* (20. v.). Az ilyen jótétemény a vétkes számára éppen olyan elviselhetetlen, mintha „eleven szenet“ azaz tüzes paraszat raknának fejére. Ez alatt a megszegyenítő visszafizetés alatt elkerülhetetlenül, lélektani kényszerűséggel, összetörik a legtöbb ember.

4. Világos, hogy ilyen magatartást külső parancsra nem lehet tanúsítani. Szükséges hozzá, hogy *szívünkben megharcoljunk* harcunkat az ott lázadó bosszúvágygal, amely gonosz, és győzelemre segítsük a jót. Jó pedig bennünk az, ami Istentől van. Azért győzni a gonosz felett az tud, aki Istené és Vele harcol ellene (21. v.).

Alapszövegünk azért végeredményben arra hív, hogy térjünk *Óhozza. A bosszútól megfertőzött mai világban nagyon időszerű szöveg.* A bosszút

Teleplezi és a bosszúálló világot istentelennek bélyegzi meg. Egyben megmutatja az egyetlen utat a gyógyuláshoz. Ez az út a keresztyénség útja, amely Istenhez vezet, amelyen a megváltott ember Istennel jár.

Az üdvösség ára

I. Kor. 9, 24—10, 5.

Hetvened vas. Febr. 2.

A vasárnap evangéliumi perikopáját (Mt. 20, 1—16), a szállómunkásokról szóló példázatot epistolai alapigénkkel nem kapcsolja össze közös gondolat.*)

1. Alapigénk nem egységes. *Második része (10, 1—5.) tulajdonképpen a 10. fejezet 21. versétől nyeri el értelmét.* A pusztai vándorlást, mint általában az Ótestamentumot, az apostol az Újszövetség szemszögéből nézi, ezért látja már a vándorló Izraelt is Krisztus vezérlete alatt állónak, szól a keresztség áldásától, amelyben már az Ószövetség népe is részesült, mindenek felett pedig a lelki eledelről (a mannáról), és a lelki italról (a sziklából fakasztott vízről), amelyben az úrvacsora előképét látja. Az egész nép részesült ezekben az áldásokban, de többsége mégis elpusztult, mert nem maradt hű Istenhez. Az Ő szolgálata, áldásának élvezése és a bűn, elsősorban a bálványimádás, nem egyeztethető össze. Ezért óvakodjék az Újszövetség népe is attól, hogy az úrvacsora, vagyis az Úrral való közösség ápolása mellett közösséget tartson fenn a bálványokkal, az ördöggel.

2. Jóllehet tehát ez a szakasz (10, 1—5) az utána következőkkel függ össze, mégis egységbe foglalható az alpszöveg első részével (9, 24—27). Az összekötő gondolat az, hogy az üdvösség elnyerésének az önmegtartóztatás, a „test megsanyargatása“ az ára. Ezt az önmagunkkal folytatandó harcot az apostol a versenypályán való futás és az ökölvívás kettős képével szemlélteti.

A képnek az a vonása, hogy a futók közül csak egy nyeri el a jutalmat, annyiban értékesíthető, hogy minden erőnek latbavetése szükséges a cél diadalmas eléréséhez. A keresztyén élet nem kényelmes élet. (24.)

De érdemes a kényelmetlenséget vállalni. Ha már a romlandó koszorú elnyerésének vágya is rá tudta bírni a versenyzőket, hogy testüket edzéssel, önfegyelmezőssel, mértékletes életmóddal erősítsék és alkalmassá tegyék a küzdelemre (25. v.), mennyivel inkább érdemes lemondani múlt élvezeteikről annak, aki a romolhatatlan koszorút kívánja elnyerni.

Ehhez szükséges a célt szem előtt tartanunk. Ha ezt a mai ember is az üdvösségben látja, lesz ereje a modern élet testet-lelket ölő örömeiről lemondani. Ezt tudatosan és szívósan kell gyakorolnia, mint ahogyan az apostol is, akárcsak az ökölvívó, nem oszt céltalan ütésekkel a levegőbe, hanem odairányozza azokat saját testén, ahol ez szükséges. *Ismeri a testéből kiinduló kísértéseit!*

A 27. verset elsősorban az igehirdető maga szívlelje meg! De mindenkire áll, hogy aki nem teszi szolgává a maga testét, „méltatlan“, képtelen az üdvösség diadalmas megragadására.

* Bizonyos ellentétes párhuzam mégis megfigyelhető. Az evangéliumi perikopa arra figyelmeztet, hogy minden kegyelem, sola gratia, — az epistola a másik oldalra utal: a kegyelem nem kényelmi párna, üdvösségünkért teljes erőnkkel küzdenünk kell. (Szerk.)

3. Az előbbiekből levonható tanulság végeredményben azonos ezzel: „Nem szolgálhattok két úrnak!” Itt kapcsolódhatik azután ebbe a gondolatba az igének fent tárgyalt második része (10, 1—5.)

Az egész alapszöveg felrúzó üzenet a mai ember számára, aki testének és ennek örömeinek a szolgálatával eljártassa üdvösségét.

Budaker Oszkár.

A lelkipásztori beszélgetés tartalma

Részlet Thurneysen Eduárd „Die Lehre von der Seelsorge“ című, most megjelent művéből.

A lelkipásztori beszélgetésnek, mint egyáltalán az egyház igehirdetői szolgálatának egyetlen tartalma a Jézus Krisztusban való bűnbocsánat nyújtása. Ez a beszélgetés az embert megkegyelmezett bűnösként szólítja meg. Csak ez az előfeltétel teszi az ilyen beszélgetést lelkipásztorivá. De vizsgáló erő csak akkor származik belőle, ha a bűnbocsánatot feltétel, tehát törvényeskedés nélkül s éppen ezért az ige iránti engedelmességben nyújtja.

A lelkipásztorkodás a templom ige- és szentségszolgálatának a beszélgetés eszközével történő *kiszélesítése és meghosszabbítása*. Ez a beszélgetés alapjában ugyanazzal foglalkozik, ami az ige és szentség tartalmát alkotja. Azt jelenti ez, hogy a lelkipásztori beszélgetésben is a *bűnbocsánatról* van szó. Aminthogy ez az egyetlen, szuverén tartalma prédikációnak, keresztségnek, úrvacsorának s Isten valamennyi kegyelmes ítéletének, melyet Jézus Krisztusban az emberi élet egészére hozott, prófétáival és apostolaival kihirdettetett.

A bűnbocsánat természetesen csak akkor érvényesülhet, ha *feltétel nélkül* adják. Hogy az egyház lelkipásztori szolgálata általában olyan gyér és erőtelen, annak az az oka, hogy az egyház bár ismeri és képviseli a bűnök bocsánatának tételét, de csak bizonyos korlátozással, fenntartásokkal és kikötésekkel. Nem meri az embereket feltétel nélkül rábízni az Isteure. Attól félti őket, hogy könnyelművé válnak, ha nagylelkűen nyujtják nekik a bűnbocsánatot. *Valójában maga az egyház sem hisz tehát a bűnbocsánat kimeríthetetlenségében*. Nem hisz a Miatyánk ötödik kérésének feltétlenségében (Máté 6, 12), sem a „hetvenhétyszer“ valóságában (Máté 18, 21—35). Nem veszi észre, hogy a könnyelműség nem a bocsánatból, hanem éppen annak korlátozásából ered. A feltételes bocsánat valamiképp mindig törvényeskedés. Ez pedig a parancsolatok áthághatatlan fala elé állítja az embert. Itt aztán vagy kétségbeesik, vagy szabadossá válik. A morál, ha *csak* morál, megrontja és tönkreteszi az embert. Viszont a kegyelem és éppen a kegyelem az erkölesi akarást is felébreszti az emberben. Persze csak akkor, ha szabad teret kap. Csak a kegyelem ragadhatja meg úgy az egész embert, hogy az szabad döntéssel akarja és tudja szeretni az Istent teljes szívből, teljes lélekből és teljes elméből. (Máté 22, 37.) „Mert Isten az, aki munkálja mind

az akarást, mind a véghezvitelt jó kedvéből." (Fil. 2, 13.) A törvény-korlátozta kegyelem azonban hogyan ragadhatná és mozgathatná meg az ember életét ilyen átfogó teljességben?! *Törvényeskedés és bocsánat kizárják egymást.*

Nézzük például a gyermekek és ifjúság lelkigondozását. Itt tűnik ki legvilágosabban a törvényhirdető cura pastoralis rontása. Mondják ugyan, hogy éppen az ifjúságnak nagyobb szüksége van a törvényre, mint a bűnbocsánatra. Mivel hiányzik belőle az egyéni büntudat, egyelőre csak a törvény útján lehet vezetni. Ezen morális rábeszélést értenek, önfegyelmezésre való buzdítást, mint amely állítólag (mindenesetre felületes pszichológia szerint) legjobban felel meg az ifjúságnak. Hivatkoznak a eserkészmozgalom ideológiájára és törvényeire. A bibliai antropológia szerint azonban kereken tagadni kell, hogy az ifjúság a maga fokán kevésbé szorulna és volna alkalmas bűnbocsánatra, mint a felnőttek. Ifjújváltának élettani adottsága nem jelentheti azt, hogy már most ne teljes értelemben volna ember, kit mint ilyet kell komolyan venni, éppen mert lényé teljességével „a bűn és halál törvénye” alatt él és ezért rászorul a bocsánatra, amely „Jézus Krisztusban” rajta is el akarja végezni a maga munkáját.

A bűnbocsánatot mindenesetre olyan formában kell az ifjúságnak nyújtani, amelyben veheti és megértheti. Ez mindennél fontosabb s ezért az ifjúsági lélektan minden ismerete akcióba állítandó. *Az ifjú a maga korának megfelelően, tehát mindenesetre egészen másképp mint a felnőtt, de igenis ő is szenved, még pedig igen mélyen szenved megbocsátatlan bűnei alatt.* Az ifjúkort éppen az ilyen szenvedések jellemzik, mert érzőképessége sokkal töretlenebb mint később s mert nem tud olyan ügyesen kitérni élete problematikája elől, mint a raffinált felnőtt, akinek számtalan módja van arra, hogy lényé sötét realitásai elől mindenféle ideológiákba, vagy egyszerűen hisztériába és neurozisba meneküljön. Ez azonban azt jelenti, hogy éppen az ifjú szorul rá leginkább a bűnbocsánatra, hogy fejlődő évei válságait egészségesen átvészelhesse. Ha már most bűnbocsánat helyett morált és törvényt kap, akkor ezzel éppen szabaddosságra, megkeményedésbe és kételkedésbe hajszolják. Az igazság az, hogy a pusztá morál az emberen nem segít, sőt még mélyebbre taszítja bűnei szövevényébe, mert hiszen a bűnt a törvény ébreszti. Ez sehol se mutatkozik meg olyan döbrentően, mint az ifjúságnál, aminthogy viszont, ha egyszer megismerte, egészen feltűnő módon él a kegyelemből.

Tudok ifjakról, akik reménytelenül kínlódtak *kamaszkoruk nemi problémáiban.* Balkezes nevelés e téren a törvény alá állította őket. Teljes akaraterővel küzdöttek a tisztaság ideáljáért s helyette újabb bukások jöttek. Nem csoda, hogy végül is búskomorságba estek. De amikor megtalálták a bűnbocsánat útját, kilátástalan hare-

ból és kétségbeesésből szabadságra jutottak. Ugyanígy magamon és másokon is tapasztaltam, hogy milyen, egész fiatal életünket megszabadító és felderítő bizalmat kaptunk attól a pillanattól, mikor az ifjabb Blumhardt beszélgetéseiben és prédikációiban bűnbocsánatot vettünk. Kritikus éveinkben ez mindennél jobban erősített és hordozott bennünket. Boldogító megszabadultság érzésével jöttünk ki Blumhardt Kristóftól egy-egy beszélgetés után. De a döntő mind-ebben a bűnbocsánatnak az a feltétel nélküli volta, ahogyan azt Blumhardt mondta, — a szabadosság legesekélyebb veszedelme nélkül. Nem minthogyha a törvény és engedelmesség Blumhardtnál csak egy kicsit is megrövidült volna. De amit nekünk hirdetett, az a hit engedelmsége volt, egészen a bűnbocsánatba ágyazott törvény, a szabadságnak az a bizonyos törvénye, amelyről Jakab 1, 25 beszél.

De nemcsak az ifjúsági, hanem általában a lelkigondozásnak az a baja, hogy nem hiszi és nem hirdeti a feltétlen bűnbocsánatot, ami pedig benne elengedhetetlen. *Itt van a fő oka annak, hogy az egyháztól, annak ígéhirdetésétől és lelkigondozásától sokan elfordulnak, vagy legalább is vajmi keveset várnak attól, s inkább mindenféle szektához sódóródnak. Ott remélnék jobb eledelt. S néha tán nem is tévednek, mert ott ha sokszor naivul és helytelenül is, de feszteleb- nebbül beszélnek Jézus véréről, a keresztt erejéről, a lelkek Megváltó- járól, a bűnök bocsánatáról, mint az egyházban. Persze még gyako- ribb az, hogy az illetők általában mindenféle keresztyén prédikáció- tól elidegenednek s bizonyos modern, evilági kegyesség vagy világ- nézet egyházon kívüli aklában telepednek meg, hogy pótvallás mos- lékján éljenek.*

Egyszóval: nem esodálkozhatunk, ha az egyház a maga lelki- pásztori szolgálatában mindaddig esütörtököt mond, míg lényegszerű dolgának centrális pontján maga is habozó és bizonytalan. Rendbe- jön a dolga, mihelyt a bűnbocsánat feltétel nélküli és szabad hirde- tése lesz számára az egyetlen és minden.

Fordította: Szabó József.

Hamarosan megindul a „Lelkipásztor“ testvérlapja: az „Evan- gélikus Teológia“. A két állandó kiadvány tartalmi körének elha- tárolása olyképpen történt, hogy a „Lelkipásztor“ a tudományos teológia műveléséből csak a gyakorlati teológia tárgykörébe eső, rövidebb lélekzetű tanulmányokban megoldható, feladatokat vál- lalja. Ezenkívül foglalkozik az egyházi életnek és szolgálatnak gyako- rlati kérdéseivel. Az „Evangélikus Teológia“ a többi teológiai szakág tudományos cikkei hozza, a gyakorlati teológia területé- ről a nagyobbarányú tanulmányokat közli s a szellemi élettel való kapcsolatot tartja.

Nem aktuális . . .

Kedves Barátom! Éppen Aggeus prófétát olvastam akkor, mikor leveledet megkaptam, melyben tetszólítottál, hogy „Lelekési karunk, ahogy egy világi látja . . .“ címen cikket írok. Számomra e pillanatban nagy kérdés, hogy szabad-e nekem a „kivülállónak“ ehhez a témához *itt* hozzászólnom? — Nem is írok hát cikket, elmondom csak, hogy mit adott mai csendesórámon az Úr és használd fel, amint szükségét látod.

Aggeus 1, 1—14: „Dárius király második esztendejének hatodik hónapjában a hónapnak első napján, szóla az Úr Aggeus próféta által Zorobábelnek, a Sealtiel fiának, Juda fejedelmének és Josuának, a Jehosadák fiának, a Iopapnak mondvan:

2. Így szóli a Seregeknek Ura, mondván: Ezt mondja e nép: Nem jött még el az idő, az Úr háza építésének ideje!
3. Az Úr pedig így szóli Aggeus próféta által, mondván:
4. Ideje-é nektek, hogy ti mennyezetes házakban lakozzatok, holott ez a ház romokban áll?
5. Most azért ezt mondja a Seregeknek Ura: Gondoljátok meg jól a ti utaitokat!
6. Sokat vetettetek, de keveset takartok; esztek, de meg nem elégsztek; isztok, de meg nem részegesztek; ruházkodtok, de még nem melegesztek, a bérlő is lyukas zacskóra bérel.
7. Ezt mondja a Seregeknek Ura: Gondoljátok meg jól a ti utaitokat!
8. Menjetek fel a hegyre és hordjatok fát, és építsétek e házat, hogy gyönyörködjem benne és dicsőíttessem, ezt mondja az Úr!
9. Sokat vártatok, de íme kevés lett; haza is hordtátok, de én rá fuvallok arra! Mi okért? azt mondja a Seregeknek Ura. Az én házamért, mely im romban áll, ti pedig siettek, kiki a maga házához.
10. Azért vonták meg tőletek az egek a harmatot, vontá meg a föld az ő termését.
11. És pusztulást rendeltem a sík földre és a hegyekre, a búzára és borra, az olajra és mindarra, amit a föld terem; sőt az emberre és a baromra és minden kézimunkára is.
12. És meghallá Zorobábel, a Sealtiel fia, és Josua, a Jehosadák fia, a főpap és a nép minden többi tagja az Úrnak, az ő Istenöknek szavát és Aggeus próféta beszédeit, amiként elküldte őt az Úr, az ő Istenök és megfélemlék a nép az Úr előtt.
13. És szóla Aggeus, az Úr követe, az Úr küldetésében, mondván a népnek: Én veletek vagyok, azt mondja az Úr!
14. És felindítá az Úr Zorobábelnek, a Sealtiel fiának, a Juda fejedelmének lelkét, és Josuának, a Jehosadák fiának, a főpapnak a lelkét és nép minden többi tagjának a lelkét is, és bemenének és munkálkodának a Seregek Urának az ő Istenöknek házában.“

Krisztus előtt 520-ban történt Isten népének életében. Évekkel az elvesztett háború után, ellenőrző megszállás alatt, belviszályokkal is sújtott helyen vagyunk. A fogságba hurcoltak visszaszívargása még mindig nem ért véget. „Templom“ és „ház“: egyházi élet és magánvállalkozás egyaránt romokban hevernek . . . kegyetlen és reménytelen volt a helyzet! . . .

Hogyne lenne hát érthető ilyen körülmények között a nép véleménye: „Nem jött még el az Úr háza építésének az ideje“. Nem aktuális a dolog.

Nincs pénz, különben is először gazdaságilag kell újjáépíteni az országot, azután mit is szólna az újjáépítéshez a gyanakvó perzsa nagyhatalom (Ezsdr. 4.)? ... hiszen próbálták már mások, de nem lett jó vége... a magunk existenciája is teljesen bizonytalan; egy szó mint száz: nem aktuális az Egyház újjáépítése! Ezeket a kifogásokat azonban éppen így tudja az Úr is, tudja és... *nem akceptálja!*

„Ideje-e nektek, hogy ti menyezetes házban lakozzatok, holott ez a ház romokban áll?“ (4. v.) Isten nem engedi a „templom“ és „magánház“: az Egyház és magánélet *újjáépítését elkülöníteni!* Lakásom újjáépítése a temploméval, existenciám újra kiépítése egyházzal, új állameszmém megszületése és erősödése megtéréssel és hitben való növekedéssel *egyidejűleg történhet* csak vagy sehogy! Isten az újjáépítésben is benne akar lenni és a maga ügyét is legalább annyira újjá akarja építeni látni, amennyire mi a magunkét építjük újjá.

Talán a legkellemetlenebb az, hogy nem lehet a dolgot hallatlanná tenni, nem lehet elalkudni, s nem lehet elkenni sem. Úgy látszik Isten valóban „nem ismer tréfát“ ebben a kérdésében. A 6., 7. és 11. versek keményen húzzák alá ennek az igazságát. Testi fáradozásunk, élni és építeni akarásunk *kilátásairól* szőtt hiú ábrándjainkat szüntetik meg ezek a versek ilyen kettéválasztott újjáépítés esetén. És hogy sikertelenségeink felől kétségeink se legyenek, világosan megmondja, hogy... „azért vonták meg az eget a harmatot, vontá meg a föld az ő termését... mert kiki *a maga házához sietett*“... újjáépíteni.

„És pusztulást rendeltem...“ (11. v.) Aki még eddig aszályt, fagykárt, sertésvészt, jégesőt, beszolgáltatást vagy más „pech“-et velt sikertelenségének okaként, az most választ nyerhet.

De hiába is minden. Higyjük el, hogy Isten feltékenyen örködik a saját ügye felett és sem aszály, sem fagykár, sem járvány, sem beszolgáltatás addig meg nem szűnnek, míg „*meg nem hallja*“ Zorobábel és Josua és az egész nép az Úrnak intelmeit és „*meg nem félemlik*“.

Zorobábel fejedelem és Josua főpap; vajjon meghalljátok-e a prófétai szót? ... Ha meghalljátok, tovább adjátok-e népeteknek? ... Akarjátok-e és munkáljátok-e, hogy végre „*megfélemlék*“? ... Csak az Isten ítéletét meglátott és megtért nép hallja meg a vigasztalást: „*én veletek vagyok, azt mondja az Úr!*“ És „*felindult*“ (14. v.) lelkű munkások is csak ezután tudják megtapasztalni az *Úrert való munka igaz örömet*.

Gyámoltalan ühmögés, tétova vállvonogatás, gyáva sumakolás vagy éppen süket hallgatás helyett adj Urunk halló fület és bátor szívet Zorobábeljeinknek és Josuáinknak!...

Dr. Kneffel Pál orvos, gyülekezeti felügyelő.

A Lelkipásztor terjedelme átlagban négyszeresre bővült, ára csak kétszeresen emelkedett. Az előfizetés beküldésének megkönnyítésére jelen számhoz csekklapot mellékelünk. Kérjük, hogy a szám kézhezvétele után legalább tartozását és a havi összeget feladni szíveskedjék.

Az egyházfegyelem lehetősége mai egyházi törvényeink alapján

Mi a lehetősége az egyházi fegyelmezésnek a ma hatályos egyházi törvények szerint? *E kérdésre a szerint különböző a felelet, hogy mit értünk egyházfegyelmen.**

1. Vegyük először az „*egyházfegyelem*“ szót abban a jelentésében, amely szerint: az egyháznak az a tevékenysége, amellyel az egyházi hatóságok az egyházban a külső rendet fenntartják. E jelentés szerint az „*egyházfegyelem*“ körébe tartozik az is, amit mai egyházi törvényeink *egyházi törvénykezésnek* neveznek. Nos, ilyen tág értelmű egyházi fegyelmezésre bő lehetőséget nyújt a legutóbbi zsinaton alkotott VIII. törvénycikk. A „Hatodik cím“ kivételével nagyon gondosan szerkesztett törvény. Ha olyan gondos lenne az alkalmazása, mint amilyen szakértelemmel készült, akkor sok olyan baj megszűnnék, amelynek a megszüntetését ma többen reformok útján tervezik. „Az egyházi fegyelmi bírászkodás“ alá tartozó személyek „*fegyelmezése*“ tekintetében a lehetőség teljesen kielégítő. Reform, új törvény sem szülne olyan embereket, akik alkalmazzák is híven a törvény rendelkezéseit.

A törvény külön lehetőséget nyitott a lelkészeknek a *maguk fegyelmezésére*; rendelkezett *lelkészi becsületszék* szervezéséről. Olyan lehetőség ez, amelytől annak idején nagy, üdvös változást reméltek propagálói. Eleinte éltek vele szórványosan. De hol élnek vele ma az országban? Talán sehol. Pedig nem a gondolat volt hibás. A lelkészi becsületszék maga nem szorul reformra.

Amíg a VIII. tc.-ben adott lehetőséggel nem élünk hűségesen, addig önámítás és igazságtalanság az *egyháztagok* új fegyelmezéséről beszélni. Erről szintén rendelkezik a törvény az említett „Hatodik cím“-ben: „Az egyházhoz tartozással járó hűség és kötelesség megszegése.“ Az itt olvasható rendelkezések azonban annyira fogypatók, homályosak és következtetlenné, hogy sem csodálkozni, sem sajnálkozni való nincs azon, hogy tudomásom szerint az egész országban elmaradt az alkalmazásuk. Szükség van tehát rá, hogy az egyházi tisztséget nem viselő *egyháztagoknak bírászkodás útján való fegyelmezését újonnan szabályozzuk*. Ebből az új szabályozásból ki kell aztán küszöbölnünk minden idegen (református és római) hatást, főképpen pedig meg kell szüntetnünk a lelképásztori szolgálatnak (pl. intés) és a bírósági eljárásnak az összekeveredését.

2. Másodszor vegyük az „*egyházfegyelem*“ szót mai, általánosan használt jelentésében. Értik rajta az *egyháztagok fegyelmezését*, különösképpen az egyház iránti hűtlenség megtorlását, a hűtlennek a hűségesektől való megkülönböztetését, az egyház iránti hűség külső eszközökkel (pl. lélektani ráhatás, jogfosztással fenyegetés) történő biztosítását. Az ilyen értelmű egyházfegyelemre is, amint

*) Az egyházfegyelem kérdésével behatóbban foglalkozik a szerzőnek az 1946. évi gyenesdiási lelkészkonferencián elhangzott s közeljövőben megjelenő tanulmánya. (Szerk.)

már láttuk, tág lehetőséget adnak egyházi törvényeink, éppen a VIII. tc. említett „Hatodik cím“-ében. Ha tehát ennek rendelkezései kifogásolhatóak is egyes részletekben, el kell ismerni, hogy a törvény nem szűkmarkú e ponton.

Egyházfegyelmezési szándék van elrejtve tulajdonképpen abban a rendelkezésben is, hogy „közgyűlési tagsági jogát csak az az egyháztag gyakorolhatja, aki feddhetetlen életű...“ (II. tc. 21. §.) Vessük ezt össze az Egyházi Alkotmány 36. §-ával az egyházközségi tagok kötelességeiről, — és kész a törvényadta lehetőség arra, hogy az egyház kormányzatából kirekesztessenek azok, akik hűtlenek az egyháztagsági köteleességekben. A bökkenő csak az, hogy nincsen rendelkezés arról, hogy ki vagy mely hatóság állapítja meg az egyházközségi tag feddhetetlenségét. Nem lehet azonban tagadni, hogy az egyes önkormányzati testületeknek, akárcsak az egyházközségnek is, megvan a szabadságuk arra, hogy az egyházközségi közgyűlési tagsági jog birtoklásának megállapítását szabályozzák. (Vigyázat! Más az egyháztagság és más az egyházközségi közgyűlési tagság.)

3. Az „*egyházfegyelem*“ szónak van egy egészen szűk tartalmú jelentése is. E szerint az *egyházfegyelem* nem valami külön tevékenység az egyházban, hanem következménye az evangéliom prédikálásának, egyik eredménye a tiszta igehirdetésnek. Ha ezt értjük egyházfegyelmen, akkor persze külön kell beszélnünk egyházi törvénykezésről, beleértve abba az egyháztagok feletti bíraskodást is. Ahol ez a nem-csinált, hanem gyümölcsképpen termő egyházfegyelem megvan, ott — például — a botrányos vétkekben leledzők, az egyház iránt hűtlenek, az egyházat cselekedeteikkel károsító egyháztagok nem vesznek úrvocsarát és kiesnek az egyház közösségének másféle nyilvánulásaiból. Hogy ez az egyházfegyelem meglegyen gyülekezeteinkben, hogyné adna rá lehetőséget egyházi törvénykönyvünk?! Hiszen egyházi törvényeink igazán elegendőképpen rendelik az evangéliom tiszta hirdetését és ennek ellenőrzését! (II. tc. 41., 50., 63., 74. §. E. A. 93., 121., 130. §.) Hirdessük csak bátran, belefáradás és rajongó türelmetlenség nélkül az evangéliomot, mindjárt lesz egyházfegyelem gyülekezeteinkben! Még a törvény egyoldalú hirdetése, az egyházhűség moráljának akármenyire szívhezszóló prédikálása is csupán látszat-fegyelmet sikerít. Egyedül a tömény-evangéliom terem igazi egyházfegyelmet..

Befejezésül vegyük számba azt a nézetet, hogy a fentiek ellenére sincsen igazi lehetősége az egyházfegyelemnek, mert nincs lehetőség egyházi törvényeink alapján az egyháztagságból való gyökeres kirekesztésre. Az egyháztagság új szabályozása kétségtelenül feladatunk, de nem azért, hogy lehetővé váljék az egyháztagságból való kirekesztés. Idejekorán óvnunk kell egymást idegen, „más“ szellem hatásától, kivált a rajongás veszedelmétől. Az igazi egyházfegyelem óhajta éppen abban a meggyőződésben gyökerezik, hogy az egyháztagság nem ember műve, emberi erővel meg nem szüntethető, mert Isten műve; ember ne merjen hozzányulni.

Sólyom Jenő.

Az egyetemi lelkigondozás helyzete

A háború végső felfordulásában az ifjúsági munka szenvedett a leg-többet. A gyülekezeti élet legalább a templomi részében az ostrom kezdetéig mindenütt tovább folyt, s a hívek még az óvóhelyen is kívánták a papjukat. Ostrom végeztével pedig csak meg kellett nyitni a templomokat, a gyülekezést hamar visszatalált beléjük. Néhol még többen jöttek, mint azelőtt. Az egyház azután hamarosan sokféle más feladatot is kapott Istentől tönkretett hazánkban, s a hívek figyelme azok felé az értékek felé fordult, amelyeknek őrizetét azelőtt nem is elsősorban az egyházban keresték, de most tudták meg, hogy azokat együtt őrzik a templom kincseivel a nemzet számára. Az ifjúság azonban nem volt sehol, s ahol volt, mindezt kevésbé érezte.

Az egyetemi gyülekezet első nagy csoportját a főiskolások kitelepítése szakította le. Hiába küzdöttünk a Németországba való áttelepítés ellen, lényeges eredményt nem érthtünk el, mert nem tudtunk mit kezdeni a szűkevényekkel. Nem volt semmi intézményünk, vagy olyan társadalmi szervünk, amely a bújtatást vállalhatta volna. A nyugati határról, lezárt vonatok padlódeszkáin keresztül visszaszökő fiatalok álltak az itthon-maradás melletti agitáció élére, de végül ők is elsüllyedtek az ismeretlenségben, s lassan beolvadtak mindenféle „honmentő” munkaszolgálatokba, s hetenkint másféle igazolvánnyal bújdostak. Azután jött a „felkoncolás” terhe mellett elhangzott behívóparancs, amely úgyszólván mindenkit érintett, aki még itthon volt. Diákjaink egyetemi diákzászlóaljakban véreztek el a Margitszigeten, a Rózsadombon és Vecsésnél, Csepelen. Azután pedig jött a hadifogság, amelyből a nagy zürzavarban még olyanok sem tudtak sokszor menekülni, akik valóban katonaszűkevények voltak, sőt olyan evangélikus diákok vezetése alatt álló csoportok is belekerültek, akik pedig átmentek az oroszokhoz.

Az egyetemeket megnyitották, de az első lavaszi félév úgyszólván semmit sem ért. Akik itthon voltak, azoknak is kisebb gondjuk is nagyobb volt annál, hogy templom után nézzenek. Nem voltak diákotthonok, menzák, s elkezdődött az emberfeletti küzdelem a diáknyomorral. A diákság vidéki részén csak az infláció segített. Egy diák néhány nehezen felhozott tojás, vagy néhány kiló liszt árából hetekig tudott élni, s félévi tandíjak kerültek ki egy kiló élelmiszerből. A stabilizáció azután visszafordította az igazságot. Most épen a vidéki diákságot nyomja az agrárarólló, s a pestiek lélekzettek fel kicsit.

A *diáknyomor* lett azonban az egyetemi lelkészi munka elsőszámú feladata. Mind a három egyház egyetemi lelkészei felismerték, hogy most elsősorban kenyérrel és otthonnal szolgálhatnak, ha fel akarják venni a kapcsolatot a diáksággal. Most derült ki, hogy mennyit mulasztottunk a jó békében diákintézmények létesítésének elhanyagolásával. A Luther Otthon és a Félév leányotthona cseppnek bizonyult a tengerben. Nem volt evangélikus menza sem. Ezért elsősorban arra igyekeztünk, hogy a diákotthonok és menzák területén építsük ki az összeköttetéseinket, s új intézményeket létesítsünk. Evangélikus diákokkal helyreállítottuk a Protestáns Menzát, s dán segítséggel megindítottuk. Most itt több mint száz evangélikus hallgató élkezik, 180 református diákkal együtt, s ezekhez hozzászámítva a két diákotthonunk ifjúságát, megállapíthatjuk, hogy több, mint 200 evangélikus diák egyházi intézményben nyert elhelyezést, ami az egész budapesti evangélikus diákságnak csaknem 30 százaléka. A többi más menzákra jutott

be (most már alig van menza, ami ostrom óta meg nem indult volna, s újak is létesültek) s ebben a pillanatban nem tudunk evangélikus diákról, akinek legalább a napi kétszeri étkezése nem lenne biztosítva. A lakásgond igen nagy, de azért vettük tervbe egy nagy evangélikus diákkotthon alapítását, melyhez külföldi segítséget szeretnénk szerezni, hogy ezen a téren is segíthessünk. A diákkotthonok létesítése mostanában úgyszólván elsősorban a politikai pártok fegyverévé lett, s amit ma „diákközpontoknak“ neveznek, az csaknem egyértelmű ezzel: ki teremt több diákszociális intézményt a diákságnak, nem is elsősorban szociális indítékokból, hanem jól kiszámított politikai okokból. Így nem kell sokat magyaráznunk azt sem, miért van szükség egyházi diákintézményekre is.

A szellemi küzdelem terén, mely a diákság körében minden időben esedékes, a világnézeti harcban, először igen nehéznek látszott a helyzet. Az ifjúság hamar reagált a politikai ajánlatokra, s önvédelemből is igyekezett elhelyezkedni a politikai pártokban, sokszor meggyőződése ellenére is. A pártok súlyos lélektani hibákat követtek el a diákság körében. Az egyetemistákat generálisan „turulistának“ nézték, s azt hitték, hogy valóban mindegyik diák a „hirigsimon“ szellemében él ma is. S addig mondogatták a diákságról, hogy reakciós, míg sikerült őket kiábrándítani abból a hitből, hogy ők is számba jöhetnek az új magyar élet kialakításánál. A magyar nemzeti öntudat kérdésében és az egyházak iránti bizalom kibontakozásában a kezünket sem kellett kinyújtanunk, az ellenpropaganda visszafelé sült el. A politikai pártok azt hiszik, hogy mi, az egyház csináljuk a reakciót. Azt kellene azonban gondolni, hogy ha az egyház valóban ezt akarná, mit meg nem tehetett volna a reakcióra kiábrándultsága miatt teljesen érett ifjúság körében, vagy általában a társadalomban. Nem hiszik el nekünk, de hatalmas munkát fejtünk ki minden egyház ifjúsági munkájában azért, hogy a duzogó ifjúságot a haladás és az új élet irányában visszafordítsuk oda, ahova az ifjúság magától ment volna, ha el nem riasztják doktrínér általánosítások szűk látókörével. A materializmus, mely már a náciizmus alatt is igen erősen átitatta az egyetemi hallgatókat, kezd minél kisebb körökre szorulni. Ez ellen sem kell theologiai harcot folytatnunk, mert a tudományos élet fejlődése éppen a „legmateriálisabb“ tudományok körében, a természettudományok terén bontakozik ki éppen ellenkező irányban, s az értelmiségi ifjúság, mely most végre hozzájut eddig elzárt tudományos világrészek munkáihoz is, magától épül át haladás irányban. A materializmus a tudományos életben ma már elmaradottságnak számít, s az ifjúság nem szeret elmaradni.

A szorosán vett lelkesítő munka nehezen indult meg. Minden megszóított munkaeszközünk elveszett. Az Egyetemi Luther Szövetség helyiségét, mely nagyszerű mozgalmi központunk volt, négy éves munka után, az ostrom után elvették tőlünk, s kiadák egy színésznőnek. Az ő zsúrjai ebben a pillanatban fontosabbak, ügylétszik, mint a mi biblióráink. Azóta nincs helyiségünk, s minden összejeletett kölcsönhelyeken kell tartanunk. Ostrom óta egyvellen egy plakátot tudtam csak kinyomatni anyagi hiányában, holott évenként négy-öt plakát, átlagban három „pásztorlevél“-szerű körlevél, s számtalan meghívó értesített minden egyes egyetemi hallgatót a számukra rendezett összejövelelekről. Az egész Budapesten és környékén elszórttságban élő 700—750 hallgató értesítése ezek nélkül a technikai lehetőségek nélkül és sokáig villamos meg telefon nélkül lehetetlen feladat volt, s ma is csaknem az. Így csak személyes úton lehetett propagandát végezni, s egyes fakultá-

sokon és diákolthonokban lehetett összejövetelüket tartanunk, kis létszámmal. Az újonnan létesült diákolthonok legtöbbjében politikai nevelés vonja el a hallgatókat attól, hogy helyükbe menve lehessen őket evangélicizálni. A legtöbb új diákolthonban még rendezetlen az egyetemi felkészülés helyzete. Ez épen a legértékesebb rétegünket zárja ki a munkánkból, a „népi” kollégistákat. De bízunk a megértésben azért is, mert a népi kollégiumok ősennek, a Györffy Kollégiumnak a politikai üldözöttség idején épen mi adunk összejövelli helyiséget az Egyetemi Luther Szövetségben. Ugyancsak anyagiak miatt vált lehetetlenné a vidéki egyetemek hallgatóinak látogatása is. Most azonban, hogy az összes evangélikus ifjúsági munkát összevontuk az evangélikus KIE-ben, s a KIE számottevő segítséget kapott, reméljük, hogy mindez a nehézség eltűnik munkánk elől.

Most már ismét tarthatok előadásokat az egyetemen, hat diákolthonban és csaknem minden fakultáson vannak már összejöveteink, az egyetemi isentisztelet — a multhoz képest ugyan kis látogatottság mellett — de mégis rendszeresen tartatik. Rendszeresen összejövünk az egész budapesti ifjúsággal a havi „parlament”i üléseken. Van már újságunk (ugyan csak közösen az egész ifjúsággal) — az Ifjú Egyház. Pénz és ruhagéppel is segíthetjük egyetemistáinkat. S a Luther Szövetség helyett mozgalmi bázisként kirendelle Isten a Protestáns Diákmenzát és az EKIE-t.

Ami az ifjúsági munka terén történt az evangélikus KIE-ben, az határozottan újjáépítő munka, a semmiből történt teremtése Istennek. Hiszünk benne, hogy az egész egyház belátja hamar, hogy ifjúsági munkája többé nem csak egyik, nem is lényeges részmunkája, hanem határozott, alapvető egyházi újjáépítő munka, s ma a legfontosabb feladatunk. Egyetemistáink között látatta meg velem is Isten, hogy az egyháznak ma a legfontosabb munkadagái: az ifjúsági munka; az egyház szellemi helytállásának megerősítésére szolgáló, elsősorban tudományos munka; egyházi szociális munka, s az evangélicizálás. Mi, akik Budapesten az ifjúsági munka kényszerén lettünk munkaközösséggé, arra akarjuk rátenni az életünket, hogy ezt a „négyes programot” elfogadtassuk minden szolgatársunkkal. Én hiszem, hogy ez a látás nem a mi személyes „rögeszménk”, hanem Isten vezetése korszerű feladataink észrevételéhez.

Dezséry László.

Mi a bibliaóra ?

Az egyház életében a történelem folyamán az igehirdetői szolgálat különböző ágai fejlődtek ki. Az istentiszteleti prédikáció mellett kétségkívül legnagyobb jelentőségű igehirdetési alkalom a *bibliaóra*. Az alábbiakban ennek az igehirdetési „műfajnak” szeretnénk, egészen vázlatosan, *elvi alapvetést* adni.

A bibliaóra *célja* más mint a gyülekezeti, istentiszteleti igehirdetésé. A cél itt:

1. Az istentiszteleti igehirdetésben (perikóparendszer!) általában sorra nem kerülő szentírási részek magyarázata. Tehát általános *bibliaismeret nyújtása*, a biblia ismeretének bővítése és elmélyítése. Ennek során összefüggő nagyobb bibliai szakaszok, egész bibliai könyvek, sőt könyvcsoportok megismertelése a gyülekezettel, ami a prédikációk során nem igen lehetséges. Kevésbé ismert, ritkán előkerülő vagy könnyen félreérthető és gyakran félreértett bibliai helyek és fogalmak magyarázata. Bibliai tárgy- és személyismeret (bibliai alakok) nyújtása, esetleg bibliai régiségtani, történeti, földrajzi kérdések tárgyalása.

2. Olyan *témák* megtárgyalása bibliai szakaszok alapján, amelyekre egyébként nem igen kerül sor a gyülekezetben, különböző okokból (pl. a nő a bibliában, a biblia szocializmusa, stb.).

3. A gyülekezet azon részének kielégítése, akiknek lelki igényeit az istentiszteleti élet nem elégíti ki, illetőleg, akik ezen túlmenően is szeretnék *elmélyülni az Irás tanulmányozásában*. Egyúttal kiváló alkalom a lelkész számára, hogy gyülekezetének legalább egy részével az igehirdetés vonalán is (tehát a szorosan vett cura pastoralison kívül is) közvetlenebb kapcsolatba kerüljön. Az *élő gyülekezet* kialakításának kiváló alkalmá és eszköze. A lelképásztori és igehirdetői munka kapcsolódásának, egymás kölcsönös megteremkenyítésének és harmóniába hozásának kiváló alkalmá. A lelkész közvetlen munkatársi gárdájának kiválasztódási alkalmá. Végül jó alkalom a gyülekezet egyes csoportjaival (férfiak-asszonyok, ifjak-lányok, stb.) való külön foglalkozásra.

Mindebből következik, hogy a bibliaóra *jellege és módszere* más, mint az igehirdetésé. Utóbbi inkább misszionáló, ébresztő, a bibliaóra inkább építő jellegű. Általában modora sokkal közvetlenebb, kötetlenebb és fesztelenebb, mint a liturgiailag kötött, kultuszi jellegű istentiszteleté.

Helye lehetőleg ne a templom (a kultuszhely) legyen. Gyülekezeti terem, iskola sokkal alkalmasabb. Télen mindenképpen lehetőleg fűtött helyiség legyen.

Lefolyását jellemezze a liturgiai formák tudatos mellőzése. Tehát: csak közének, szabad imádság, áldás, üdvözlés nélkül! A bibliaóra nem tévesztendő össze a liturgikus jellegű áhítattal és könyörgéssel! — Itt jegyezzük meg: a bibliaóra éppen szabadabb, kötetlenebb formája miatt igen gyakran — jöllehet mint mondtuk a gyülekezet lelkileg érettebb részének építő alkalmá — *missziói lehetőségg* is válhatik, olyanok felé, akik valami okból a konzervatív istentiszteleti élettől húzódoznak, de a bibliaóra szabadabb levegőjében jól érzik magukat; itt elsősorban munkásokra, értelmiségiekre, diákokra gondolunk, szóval olyanokra, akik elidegenültek az egyházi élet merevebb formáitól.

A bibliaóra *modora* legyen inkább beszélgető, kifejtő, halkabb szavú, — ezért is ajánlatos kisebb, meghittebb helyiség. A prédikáció szónokibb hangja mindenképpen mellőzendő. Esetleg — a gyülekezet érettségi foka szerint — lehetőséget adhatunk kérdések felvetésére, hozzászólásra. Ne feledjük azonban, hogy ezért még nem válik a bibliaóra bibliakórré, amely megint egészen külön munkaeszköze és módja az igehirdetésnek!

A bibliaóra *ideje* legyen a délutáni órákban, amikor — munka végeztével — többen ráérnek az emberek.

A *bibliai anyag* megválasztása is ezek szerint a szempontok szerint igazodik. Legjobban beválnak az összefüggő hosszabb részek, egész könyvek, vagy könyvcsoportok (kurzív lektciók), ritkábban a témasorozatok (ezekkel óvatosan kell bánni, nehogy erőszakoltak legyenek s hogy a bibliából adódjanak s ne mi keressünk kedvenc gondolatainkhoz mottót), esetleg a kettő összekapcsolása; pl. Nehemiás könyve alapján az újjáépítésről lehet beszélni.

A lelképásztor szerkesztősége szeretne a bibliaórai munkában is segítéségére lenni a szolgatársaknak. Ezért, Deo volente és sub conditione Sacobae szeretnénk ebben az évfolyamban Nehemiás könyvének bibliaórai anyagfeldolgozását nyújtani.

Groó Gyula.

==== Celkipásztor postája ====

Lelkészek egymás között való érintkezésében az egyházközigazgatási kereteken túlmenő levelezés sok olyan kérdést vet fel s több olyan eredményre jut el, amelynek jelentősége a két levelező társon kívül más szolgálókat is érint. Ebben a rovatunkban alkalmasszerűen közlünk közérdekű levélrészleteket írójuknak engedelmével s levélben befutó kérdésekre is igyekszünk válaszolni. A Lelkipásztor egy kicsit ezzel is szeretne hozzájárulni egész lelkeszi karunk eszméltető, bensőséges társalgásához.

Az egyház prófétai szolgálata.

„... Ez a sárospataki út egyébként az egyház prófétai szolgálatának kérdésében is — úgy hiszem — előbb vitt egy lépéssel. A református teológusok ugyanis, akik az előadás témáját megszabták, azt kérték, hogy erről a kérdéstről is beszéljek. Így Isten rákényszerített arra, hogy ismét elővegym ezt a számomra rendkívül fontos, de egyidőre félretett kérdést.

A megbeszélések folyamán világosan láttam azt, amit eddig csak sejtettem, hogy t. i. kétféle értelemben lehet és kell beszélni az egyház prófétai szolgálatáról.

Az egyház prófétai szolgálatának egyik vonala az Isten akaratának, mint törvénynek a képviselése a nemzet életében. Ez a szolgálat inkább negatív formában jelentkezik. Az egyháznak kötelessége tiltakozni minden olyan, a nemzet létét érintő intézkedés vagy közvélemény ellen, mely az Istennek az ígében lefektetett törvényével és akaratával ellenkezik.

Az egyház prófétai szolgálatának másik oldala inkább pozitív. Ez a nemzet politikai irányítása.

Úgy látom, hogy a református egyház reform-berkeiben elsősorban az utóbbit értik az egyház prófétai szolgálata alatt s ennek a multban való elmulasztását, illetve helytelen irányban való megnyilatkozását kifogásolják.

Ezzel szemben mi kegyességi típusunknál fogva is inkább a másik irányban képviseljük az egyház prófétai szolgálatáról vallott felfogásunkat.

Úgy látom, hogy csak az ótestámentumban vannak ilyen pozitív értelemben vett próféták s az újtestámentumban nincs az egyháznak ilyen prófétai szolgálata. Az újtestámentumban van nemzetszeretet, de nincs politikai irányítás. Jézus kitér az égető politikai és társadalmi kérdések elől. Ezen az alapon az egyház feladata vertikális. Az egyház adjon a világnak vertikális síkban rendbehozott keresztényen politikusokat, de maga ne akarjon politikai tényezővé válni.

Kötelességemnek érzem, hogy ezeket megírjam. Tudatában vagyok annak, hogy ez még csak derengés nálam, de talán ez is segíteni fog ahhoz, hogy ebben a kérdésben közös tusakodással megtaláljuk a teljes világosságát.“ (1946. dec. 3. Túróczy Zoltán.)

Egyházi tájékoztató

A dunántúli lelkészegyesület két reformjavaslata

Kivonat az 1946. nov. 20-án Győrött tartott közgyűlés jegyzőkönyvéből.

„12. A dunántúli evangélikus egyházkerület lelkészegyesülete javasolja az egyházkerületi közgyűlésnek, kérje meg püspök urat, hogy az egyházkerület területén elodázhatalianná vált őrség és nemzedékváltást a saját hatáskörén belül sürgősen foganatosítsa.

A püspök úr e célú tanácsadó tájékoztatására az egyházmegyei lelkészegyesületek tagjaik sorából, minden megkezdett tíz tag után, egy-egy tanácsadót válasszanak az esperes mellé. Ez egyházmegyei tanácsadó szervek kötelesek három hónapon belül püspök úrnak jelenteni az őrség-és nemzedékváltás szükségessé vált eseteit.

Az őrség- és nemzedékváltást szükségessé tevő esetek a következők:

1. meghaladott szolgálati idő,

2. a karizmatikus szempont fokozottabb érvényesítése,

3. fegyelmi elé még nem tartozó, de egyházi érdeket veszélyeztető szolgálati helyzetek,

4. fegyelmi azonnali megindítását kívánó esetek.

Ugyanez a szerv tekintse különös kötelességének a preventív testi véri intés gyakorlását.“

*

„13. Az egyházkerületi lelkészegyesület indítványozza, hogy küldjön ki az egyházkerületi gyűlés egy bizottságot a segédlelkészek helyzetének vizsgálatára és új zsinati törvénybeli rendezésére, közelebbről a „Lelkészválasztási szabályrendelet“ felülvizsgálatára, különös figyelemmel a segédlelkészekre és kapjon a bizottság megbízást arra, hogy dolgozzék ki sürgősen javaslatot a Lelkészválasztási Szabályrendelet egyes rendelkezéseinek módosítására.

Az egyházkerületi lelkészegyesület szükségesnek tartja, hogy a vallástanító lelkészek mind díjlevéllel alkalmazzassanak a V. tc. 26. §-a második bekezdése alapján, továbbá, hogy az egyházkerületi közgyűlés hívja fel egyenként a vallástanító lelkészi állást szervező egyházi önkormányzati testületeket arra, hogy a V. tc. 26. §-a második bekezdése alapján a vallástanító lelkészt díjlevéllel alkalmazzák és küldjön ki egy bizottságot a vallástanító, egyesületi, intézeti, ifjúsági lelkészek helyzetének vizsgálatára és zsinati törvénybeli rendezésére.“

*

Mindkét javaslatot az egyházkerületi közgyűlés elfogadta.

Az **első** javaslatához egyik lelkésztestvérünk a következő megjegyzést fűzi: „Nem tartom mellékesnek azt a körülményt, hogy a tanács felállítását végeredményben püspök urunk kívánta, hogy a leváltást követelő esetek tudomására jussanak, továbbá, hogy a felelősséget a tisztogató munkájáért többen vállalják.“

Másik megjegyzés ugyancsak az első javaslatához: „Tulajdonképpen a felállítandó szervek munkája nem jelent új feladatkört, hanem benne van különböző egyházhatóságok, elsősorban az esperesek törvényszabta vagy magától értetődő kötelességei között. A javaslatra nyilván azért volt szükség, mert voltak, akik a szóbanforgó kötelességüket nem teljesítették. Viszont kérdés, hogy a felállítandó tanácsadó szervezetben lesz-e

elegendő bátorság és igazságérzet, hogy emberi tekintetre nem nézve, csak az egyház szolgálatának érdekét tartsák szem előtt."

A második javaslat előzetes megbeszélésénél az a kívánság jelentkezett, hogy a segédlelkészek két évi szolgálat után automatikusan rendes lelkészekké minősíttessenek át. A javaslat ezt — jogi nehézségek miatt — nem tartalmazza. A kérdéshez egy szolgálatra a következő gondolatokat fűzi: „A kérdés kulcsa az, hogy mimódon lehet a segéd- és vallásaitói lelkészi állásokat beleépíteni a gyülekezetbe. Ehhez nem kell zsinat. A gyülekezeteken keresztül kell elintézni. Hitoktatók és segédlelkészek csak akkor lehetnek rendes lelkészekké, ha az állást a gyülekezet megszervezi és azt szabályszerűen betölti. Ennek ma nincs semmi jogi akadály. Elismerem, hogy nehezen járható ez az út, de célravezetőbb, mint az az elgondolás, hogy zsinati törvény rendelje el azt, hogy a hitoktatók és — kétévi szolgálat után — a segédlelkészek automatikusan váljanak rendes gyülekezeti lelkészekké. Ilyen zsinati törvény ellenkezne az egész egyházi alkotmánnyal, nem is szólva arról, hogy az automatikusan reaktívszerűsített lelkészt a gyülekezet mégsem tekintené magáénak és róla éppen a válságos helyzetekben nem gondoskodnék, ami pedig a reform célja volna. Jogi szempontból a megfűvő jogi keretekkel is megoldható az anyagi javadalmi kérdés. A hívány ugyanis az egyház közjogon kívüli helyzetében született, s ezért a javadalomrendezésre még mindig a legalkalmasabb forma, ha esetleges szekularizációval kell számolnunk."

Működhetnek-e az ifjúsági egyesületek?

Az EKIE (Evangélikus Keresztyén Ifjúsági Egyesületek) alapszabályai jelenleg a belügyminisztériumban vannak jóváhagyás végett, ahonnan azt az értesítést kaptuk, hogy rövidesen visszakapjuk a jóváhagyó záradékkal.

Egyébként az EKIE tovább is dolgozik, új tisztikarválasztásunkat is tudomásul vették és semmiféle olyan tendenciát sem látunk, hogy akadályoznák a munkánkat. Az IFJU EGYHÁZ is szabályszerűen megjelenik. Vidéken is zavartalanul működnek az egyesületeink és zavartalanul tart-hatjuk konferenciáinkat is. — Ha valahol valami zavaró körülmény lenne, akkor arról kérünk értesítést. Eddig minden egyes esetben a belügyminisztériumban el tudtuk intézni kedvezően az ilyen eseteket. — Sőt rövidesen az lesz a helyzet, hogy „egyesületi” jellegű munka csak alapszabály alapján folytatható, tehát kényszerítve lesz minden ifjúsági kör, asszonkvör, stb. valamilyen egyesülethez tartozni. A legkézenfekvőbb megoldás az ifjúsági körök számára a KIE, mégpedig az EKIE lenne. Csak az alapszabályunkat várjuk és akkor erről körlevélben értesíteni fogjuk a lelkészi hivatalokat.

(Bonnyai Sándor)

A jugoszláviai magyar református egyház nyári nagy találkozásán izgalmas vitát váltott ki az államsegély kérdésének kérdése. A szavazás eredményeként 10 szavazat volt ellene és 9 szavazat volt mellette, hogy az egyház kérjen államsegélyt. Végül is közvetítő megoldást találtak: csak a kisajátított lelkési földek jövődelméért kértek kártérítést addig, míg az agrártörvény revíziójaként minden egyházközség a jelenlegi 10 hektár szántóföldön kívüli minden lelkészi állás fenntartására a 20 hektár földet meg nem kapja.

Prédikálásunk, ahogy az érdekeltek látják

Falusí legények evangélizációs összefüvetelén arról folyik a szó, hogy miért nem érdeklí a mai embert s különösen a mai fiatalságot a kereszttyénség mondanivalója. Mert hogy igazában nem érdeklí, azt csak a vak nem látja. (Meg sokszor mi lelkípásztorok!) Mi az ellenkezőjét képzeljük, ők pedig — ha őszintén beszélhetnek — bevallják, hogy egyáltalán nem is izgatja őket. Amikor ennek okát kerestük, többek között olyasmi derült ki, amit mi lelkészek nem veszünk észre, fiataljaink viszont — jól lehet az utóbbi időben sokat kárpáljuk őket — papjaiknál jobban látnak, Kissé szabatosabban megfogalmazva, mint ahogy a beszélgetésnél a legények elmondták, körülbelül ez hangzott el: „Egészen más a mi világunk és egészen más a papok világa. Az teljesen idegen számunkra. Ők nem értik a mi világunk hangját, mi nem értjük az övékét. Még akkor sem, ha ékes nyelven szólnak. Egyébként pedig nem is tudjuk, hogy hányadán legyünk az ő világukkal, mert nagyon gyakran az a benyomásunk, hogy csak „hivatalból“ olyan, amilyen, egyebekben pedig semmi különbség nincsen.“

Másik eset. Bibliaóra van s a Cselekedetek könyvének 14. részét olvassuk mindjárt az elején. Beszélgetés indul. Fiatalember szólal meg, akinek azonnal szemébe ötlík az apostoli igehirdetés eredményessége. Körülbelül ezeket mondja: „Akkor az igehirdetésben vagy hittek, vagy megbotránkoztak. Ma se nem hisznek, se meg nem botránkoznak. Egyszerűen semleges magatartást tanúsítunk vele szemben. Akkor ezt nem lehetett. Ma közömbösen és érdektelenül hallgatják még azok is, akik templomba járó kereszttyének. Ennek úgy vélem két oka lehet: vagy nem kell a mai embernek az evangélium, vagy rosszul prédikálják ma az evangéliumot.“

Isten ígéje ezt fűzi hozzá lelkípásztorok tanulságára: „Ha a trombita bizonytalan zengést téssen, kicsoda készül a harcra? Azonképpen ti is, ha érthető nyelven nem beszéltek, mimódon értik meg, amit szóltok? Csak a levegőbe fogtok beszélni“ (I. Kor. 14, 8—9). **Laborczi Zoltán,**

Javaslat a gyámintézet megújítására

Az elmúlt háború mérhetetlen pusztításai mellett ítéletvé és egyben irányjelzőjévé lett a világnak, benne népeknek és egyházaknak. Megmutatta: evangélikus egyházunkban mennyi felesleges terhet hurcolunk, de megmutatta erőforrásaikat is. Ha tehát azt akarjuk, hogy egyházunk fennmaradjon, le kell szórnunk a nyügként vállunkra nehezülő terheket és fel kell tárunk megújulásunk erőforrásait. Áll ez az egyházra és az egyházban a gyámintézetre is.

Megújult egyházban megújult gyámintézetre van szükségünk.

Ennek a megújulásnak ki kell terjedni a gyámintézet minden munkaterületére, belföldi és külföldi munkájára egyaránt. Ehhez a megújuláshoz akarok néhány szerény gondolattal hozzájárulni.

A) Megújulás íthoni munkánkban.

a) Alapszabályok korszerűsítése oly irányban, hogy a gyámintézeti gyűjtéseket, ill. azok eredményét ne aprózza el négy fórum (gyülekezet, egyházmegye, kerület és egyházegyetem), hanem csak két elosztó szerv maradjon: az egyházmegye és egyházegyetem, vagy ez utóbbi helyett esetleg a kerület. Mindegyik szerv a begyűlt összeg fele felett rendelkezniék. Így megszűnne a multban oly sok zavart és félreértést okozó egynegyed, egyharmad, stb elaprózás. Abban az esetben, ha a kerületi gyámintézet

lenne a magasabb elosztó fórum, az egyetemes gyámintézetnek megmaradna a külföldi segélyek felett való rendelkezés joga.

b) Egyetemes érvénnyel kimondani és a betartása felett szigorúan őrködni, hogy gyámintézeti jellegű gyűjtést egyházunkban csak a gyámintézeten keresztül lehet végezni. Ezzel megkímélnénk a gyülekezeteket sok kétes jellegű zaklatástól és a felszabadult aldozatkészület magasabb szempontból állíthatnánk egyházépítő munkába.

c) Meg kell vizsgálni, hogy a kerületi pénztárak, a közpénztár és egyetemes nyugdíjintézet nem volna-e egyesíthető, ill. a gyámintézet hatáskörébe vonható.

d) Gyámintézetünk vegye kezébe a szórványgondozást, álljon háttérként az egységes szempontok szerint megszervezendő népfőiskolai mozgalom mögé.

e) A megújulással kapcsolatban sürgősen megszervezendő a kerületi, vagy egyelőre csak az egyetemes gyámintézeti lelkészi állás, mint családok telkés részére is megélhetést biztosító hivatal.

f) Meg kell indítani az eredményes propaganda munkát. Ne féljünk ettől a szótól, mert a jó értelemben vett propagandára minden egyházi munkának is szüksége van.

g) A propaganda szolgálatában állának a gyámintézeti lelkészen kívül a kerületi összejövetelek evangélikus tájegységek szerint. (Németország, Jugoszlávia példája.)

h) Fokozottabb mértékben igénybevenni a sajtót és mihelyt ennek ideje elérkezik, gyámintézeti sajtót teremteni. (Folyóirat, naptár, stb.)

i) Világos, könnyen érthető és áttekinthető gyámintézeti számadásokat, statisztikákat eljuttatni minden evangélikus család asztalára.

B) Külföld.

Ki kell építeni külföldi gyámintézeti kapcsolatainkat lehetőleg minden külföldi evangélikus egyházzal, közben szigorúan őrködni azon, hogy gyámintézetünk holmi külföldi politikai aspirációk vagy egyéb törekvések megnyergelt teherhordozójává ne legyen.

Külföldet nemcsak a hatalmas nyugati vagy északi protestáns egyházak jelentésként gyámintézetünknek, ahonnan segítséget várunk, hanem a szomszédos és keleti kisebbségi egyházak is, ahova segítséget vinni tudunk.

Irassuk meg arra hivatott tollú történetíróinkkal a gyámintézet rövid, népies történetét. Növekvő erőnkhez mértén fordítottassuk le e kis történetet azoknak az egyházaknak nyelvére és küldjük meg nekik, amelyekkel az érintkezést és együttműködést keresni akarjuk.

II. Kor. 8, 1—5; Róm. 15, 1; I. Kor. 16, 1—4.

Felpéc, 1946. november 19.)*

Dr. Gyórfy Béla.

*) A javaslatot egyik kerületünk gyámintézeti közgyűlésén a lelkészek nagy helyesléssel fogadták. Most ezeken a hasábocon bocsátjuk szélesebb körű megvitatásra. Mint minden egyházi munka mögé, e mögé is ember vagy emberek kellene, akik teljes idejükkel beledölnék ebbe a szolgálatba és megteremtik az élő szó vezetéken keresztül a közvetlen, szemléletes és valóságos kapcsolatot szegény és gazdag gyülekezetek, a szükségét szenvedő egyházi intézmények, munkaágak, személyek és a segíteni tudó hívek között. Szóval adminisztratív és személytelen kezelés helyett, a magyar evangélikusok között országos viszonylatban élővé és megfoghatóvá teszik a szentek közösségének gyakorlatát: Ha szenved egy tag, vele együtt szenvednek a tagok mind. I. Kor. 12, 26. (Szerk.)

KÖNYVTÁRBAN

A háború befejezése óta megjelent magyar evangélikus és református, lelkészeket érintő kiadványokat folyamatosan, különösebb rendszer nélkül ismertetjük.

Imádságos könyv. A keresztyénség fáradhatatlan imádkozóinak könyörgései. Virkkunen Paavó nyomán összeállította és fordította Molnár Rudolf. Félévkiadás 1946. 416 oldal. Ára 20.— forint. — Igen ráncfér ez a könyv, mert jó imádságos könyvünk alig-alig van. Legnagyobb értéke az ökuménicitás. Még Victor Fosdick fordításai sem markoltak ilyen széles mezőről imádságokat. Augustinus, Krysostomus, Assisi Ferenc, Luther, Arndt János, Francke, Kierkegard, Clairvauxi Bernát, Savonarola, Bunyan, Spurgeon, Söderblom, stb. imádkoznak velünk. Az év minden napjára jut egy-egy igéhez kapcsolódó oldalas imádság. — A fordításon itt-ott a második érzik.

Dr. Victor János: Az egyház bűnei. Bűnbánati vizsgálódások. Traktátus. kiadás. 86 o. 2.50 Ft. — Eredeti könyv A fordulat után, mások okolásának hangzavarában az első komoly bűnbánati hang hazánkban. Még hozzá az egyház bűnbánata a sok alibi-igazolás, mosakodás és kimagyarázkodás közepette. Abban is eredeti, hogy az egyház bűnei a Miatyánk egyes igéi nyomán jönnek elő. Nem a belemagyarázás erőltetésével, hanem az alázatos igeértémezés komoly őszinteségével. Az egyház ítétete és reménysége együtt szólal még a hasznos könyvecskében. Sz. J.

Groó Gyula: Királyság a keresztn. Jézus hét szava. Harangszó-kiadás. Győr, 1946. 24 oldal. Ára 3 Ft. — A tavalyi nagyhéten, városi gyülekezetben elhangzott igehirdetéssorozat. A szerző sajátos, egyéni színezetű igehirdető. A textus mélyéről meglepő kincseket hoz felszínre, erős dogmatikai veret érződik rajta, ugyanakkor szép stílusával s különösen megkapó bevezetésekkel megfogja a művelt hallgató lelkét. Böjti szolgálatok elé lelkészeknek eszméltető írás, értelmiségi híveinknek ajánlatos olvasmány. V. I.

Verses kisbiblia. Urunk élete Lukács evangéliuma nyomán. Vietórisz József verses szövege, Molnár Endre képeivel. Harangszó-kiadás. Győr, 1946. Kis albumalak, 72 oldal. Ára 6 Ft. — Az evangéliumi történeteket egyszerű, gyermekies rímekben dolgozza fel a szerző. Szinte alig tesz mást, mint a bibliai szöveg szavait versbe szedi. Előnye tehát, hogy nem vezet el a bibliától, hanem azt nyújtja a gyermekeknek versben. Példaként egy versszak a tékozló fiú történetéből:

Jobb lesz, hogyha hazatérek
S jó apámhoz így beszélek:
Bocsásd meg a vétkeimet
Az ég ellen s te ellenem.

A versek közt vannak kevésbé sikerültek is, de a gondolat ügyes és újszerű. A könyvecskét Jézus életének ábrázolásai, mesészerű modern művészi rajzok díszítik. Kíváncsian várjuk a gyakorlat mérlegének eredményét. V. I.

E számot sokaknak mutatványszámként küldjük. Azok számára, akik hivatalból nem kapják a Lelkipásztort és csak saját terükre rendelhetik meg, alacsonyabb előfizetési díjat szabtunk meg. Az is könnyítés, hogy szükség esetén számonkint fizethetnek. Mindezzel lehetővé akarjuk tenni a Lelkipásztor járatását minden felavatott evangélikus lelkész és más érdeklődők részére.

Magyar Evangélikus Egyház Püspöki Karának Körlevele

Az Úr Jézus Krisztus kegyelme, az Istennek szeretete és a Szentléleknek közössége Mindnyájatokkal!

SZERETETT MUNKATÁRSAIM!

12/XV/1946—47. szám. Az évfordulóra karácsonyi áldáskívánságomat küldöm. Kérem a kegyelmes Istent, hogy az újesztendőt elejétől végig töltsék meg a karácsonykor megjelent kegyelem megtartó és boldogító erejével. Igehirdetői, lelkipásztori, tanító és építő munkáján, családi és gyülekezeti életén, emberi küzdelmein és csalódásain örök fényével világoljon át Krisztus élő valósága.

Nagy szűkségünk van a karácsonyi kegyelem életben megvalósulására. Az Ökumenikus Tanács Genfből küldött karácsonyi üdvözlését megismételjük: „Ugy látszik, mintha a pusztítás hatalmasabb lenne, mint minden újjáépítésre irányuló törekvésünk. A békébe vetett reményünk megcsal bennünket és sokan kérdezik önmaguktól, miért törekszünk legyőzni az igazságtalanságot, mikor minden győzelem magában hordja az új igazságtalanság magvát? Miért törekszünk szabadságra, mikor egyesek szabadsága mások rabszolgaságát jelenti? Vagyis az emberek nem ismerik a belső békét. Ézsaiás szavai szerint: „Nem ismerik a béke útját“. Jöjjön hát el karácsony újra, hogy emlékezzes megengedellen szívünket arra, hogy Isten elküldötte Fiát, hogy vezesse lábainkat a béke útján. Ez Isten nagy békeszerződése, mely nélkül minden ember-alkotta béke veszélyes és teljesen értéktelen. Egyedül a gyermek Jézuson keresztül válhatunk mi is igazi békeszerzőkké. Békeszerzőkké, akik szembeszállnak minden igazságtalansággal, békeszerzőkké, akik a bűn és bosszú végtelen láncát szétszakítják, békeszerzőkké, kik nem olyan békéért állnak ki, mely a legyőzötteket remény nélkül hagyja. A Krisztusban való új rend békeszerzőivé!“

Krisztus szolgálói: pásztorok, tanítók, világi vezetők és Krisztus nyája, legyetek az új esztendőben Krisztus békességének munkásai s az újesztendő legyen mindnyájunk számára a békesség esztendeje.

8/XV/1946—47. szám. Az esztendő végén nehéz aggodalommal feltárjuk nemzetünk vérző sebeit. A napisajtó közleményeiből és hivatalos iratokból is értesülünk arról a megrázó sorsról, melyet a magyar-cseh egyezmény alapján kitelepítésre ítélt magyarok elszenvedni kénytelenek. Nem szólunk a velük szemben alkalmazott embertelen bánásmódról és nem eszetelejünk otthonunkból való elűzöttségük, vagyonuktól megfosztásuk s esetleg szeretteiktől eltaszítottságuk nehéz fájdalmait. Rámutatunk azonban velük szemben azon sokféle emberbaráti kötelességünkre, amelyekkel irántuk tartozunk. Táruljon hát fel előttük otthonunk. Találjanak a hajléktalanok fekvőhelyet, az éhezők meleg ételt, a téli fagyban didergő ruhátlanok meleg ruhát és mindennekfelett könyörülő szeretetet. Nehéz szenvedésüket és veszteségüket felejtse szívünk szeretete és hűsége.

A közigazgatási hatóság által szervezett segítő-munkába kapcsolódjanak bele gyülekezeteink munkásai és családjai. Tudomásom szerint öszezírnék azokat, akik a kitelepített családok és személyek befogadására hajlandók s akik esetleg élelmezésükben is segítséget tudnak nyújtani. Iskoláink fogadják be a kitelepített családok gyermekeit. Felnőttek és gyermekek, öregek és fiatalok érezzék egyformán egyházunk szívének melegét és segítő szeretetének mindennap megnyilatkozó erejét. Erősödjék a szeretet parancsának betöltésével Krisztusban való életünk, a megpróbáltatásban acélosodjunk nemzeti egységünk és magyar testvéri közösségünk.

9/XV/1946—47. szám. A VKM. f. évi november hó 19-én kelt 130.000—1946. II. számú leiratában közli, hogy a 75.000—1946. VKM. számú rendelet életbeléptette az *általános iskolai Tantervet és ennek végrehajtását szabályozó általános és részletes Útmutatásokat*. A részletes útmutatások tantárgyanként külön füzetben jelennek meg, melyeket a VKM. tárcája terhére az Egyetemi Nyomda küld meg mindazon iskoláknak, amelyek az általános iskolai tantervet már megkapták.

A kiadott Útmutatásokra felhívom a figyelmet. Közlöm egyszersmind, hogy a miniszteri rendelkezés szerint az új tanmenetek elkészítését az Útmutatások gondos végigtanulmányozása után haladéktalanul meg kell kezdeni s azt a tankönyvek és szerzett tapasztalatok alapján állandóan tökéletesíteni kell. A tanmenetek egyelőre nem terjesztendők fel. A I—IV. osztályra vonatkozó tanmeneteket az iskolafelügyelők, a V—VIII. osztályra vonatkozókat pedig a tanulmányi felügyelők látogatásaik során ellenőrzik.

A közoktatási kormányzat azzal a reménységgel bocsátja ki az Útmutatásokat, hogy azok alkalmas eszközöknek bizonyulnak az új magyar kötelező iskolafajban végzendő tanítói és nevelői munkában.

11/XV/1946—47. szám. A Vallás- és Közoktatásügyi Miniszter úr f. évi december hó 16-án kelt 110.142/1946. III. ü. o. számú rendeletével rendelkezik az *általános iskolában az élő idegen nyelvek és a latin tanításáról*. Megállapítja, hogy tanulók és szülők a helyi lehetőségek és szükségletek szemmel tartásával szabadon választhatnak tanítható idegen nyelvek közül, de fel kell hívni figyelmüket „a magasabb kultúrpolitikai követelményekre, az ország gazdaságpolitikai és külpolitikai érdekeire is”. Általánosságban megállapítja a rendelet, hogy a német nyelv eddigi túlsúlyát meg kell szüntetni. A latin nyelv tanítását viszont azokra a községekre, vagy városokra kell korlátozni, amelyben a latin tanításnak hosszabb időre visszanyúló hagyománya van. Figyelemmel kell lenni a többi idegen nyelvre, elsősorban az eddig teljesen mellőzött orosz nyelvre. Az eszperantó tanítása egyelőre nem engedélyezhető.

A rendelet további részében megállapítja, hogy mely iskolában és milyen feltételek mellett végezhető egynél több nyelvnek a tanítása.

Felhívom, hogy a miniszteri rendelkezést áttanulmányozzák s ahhoz alkalmazkodjanak.

10/XV/1946—47. szám. Egyetemes Lelkeszi Nyugdíjintézeti Bizottságunk december 12-én tartott ülésén megállapította, hogy a 70 forintban megállapított *nyugdíjintézeti járulékot* gyülekezeteink és lelkészeink csak elenyésző számban fizették be. Mivel a Bizottság az ezévi járulékot minimálisra redukálta s a gyülekezeteiket és lelkészeiket a lehető legnagyobb mértékben tehermentesítette, szinte érthetetlennek látszik az a közömbösség és könnyedség, amellyel kötelességüket teljesítetlenül hagyták.

Ezzel kapcsolatosan felhívom a kötelességüknek eleget nem tett gyülekezeteiket és lelkészeiket, hogy előírt járulékukat immár haladéktalanul befizessék. Egyszersmind közlöm, hogy a Nyugdíjintézeti Bizottság határozata szerint a hátralékok behajtásáról a nyugdíjintézet ügyésze fog gondoskodni.

Az Úr békessége legyen veletek!

D. Kapi Béla s. k.
a dunántúli egyházkerület püspöke.

Ordass Lajos s. k.
a bányai egyházkerület püspöke.

Dr. Csengődy Lajos s. k.
a dunáninneni egyházkerület
püspökhelyettese.

Marcsek János s. k.
a tiszai egyházkerület
püspökhelyettese.

Kérés!

A Lelkipásztor előfizetési díjával visszamenőleg sok lelkészi hivatal tartozik s ez az összeg 1946. dec. 31-ig több mint 1000 forintra rug. Ugyanakkor ennyi a tartozásunk visszamenőlegesen a nyomdának.

Föbben nem tudták számontartani tartozásukat a pénzezség változása vagy más ok miatt. Tájékoztatás céljából közöljük a hátralékban levő összegeket. Kérjük, hogy a tartozást a januári szám díjával együtt a mellékelt csekk alapján befizetni sziveskedjék. E nélkül a Lelkipásztornak most meginduló, kibővített szolgálata a múltból elhordozhatatlan terhet kap.

Alsódörgicse 10 Ft, Ajka 4, Alsónána 10, Bacs 10, Balatonszárszó 10, Bakonyszentlászló 4, Bakonyszombathely 6, Bakonytamási 5, Bataapáti 10, Bezi 10, Bőnyréta 10, Bük 4, Celldömölk 2, Csöngye 10, Csikvánd 10, Csikóstóttós 3, Csögle 6, Egyházaskozár 6, Felpéc 10, Felsónána 10, Farád 10, Győr 6, Gyórság 10, Gyórszemere 10, Györköny 4, Hánta 10, Homokbödöge 2, Hidas 10, Zalaegerszeg 10, Zalaistvánd 10, Harka 8, Iharosberény 10, Ivándárda 10, Izmény 2, Kaposszekcső 6, Kapos 4, Keszthely 10, Kemeneshőgyész 10, Kemenesmagasi 10, Kismányok 10, Kissomlyó 4, Kaposvár 4, Kölesd 2, Kőszeg 10, Kisbábó 10, Kővágóórs 4, Lovászpata 10, Mérges 10, Mórchida 10, Mentshely 10, Magyarbóly 10, Majos 2, Marcalgergelyi 10, Meszlen 10, Mezőlak 6, Mekényes 10, Mohács 2, Nagysimonyi 2, Nagykanizsa 4, Nagyszokoly 10, Nagyalásny 10, Nemeskér 7, Nemespátró 2, Nemescső 2, Nagyvázsöny 10, Órimagyarósd 5, Óriszentpéter 4, Ostffyasszonyfa 10, Paks 10, Pálfa 8, Pécs 3, Pápa 10, Pórfrog-szentkirály 10, Rábasantandrás 10, Répcelak 10, Sárszentlőrinc 4, Sikiós 10, Somogydorocska 10, Surd 10, Súr 10, Sikátor 10, Somlószőlős 4, Sárvár 10, Vése 10, Siófok 9, Kemenesmihályfa 2, Szárazd 4, Szekszárd 4, Szakony 10, Szombathely 2, Szepetnek 4, Tab 5, Tengelic 10, Tárnokréti 10, Tét 2, Tolnanémedi 10, Talkácsi 10, Tés 10, Ujmalomsok 10, Varsád 6, Vönöck 4, Veszprém 2, Zalaszentgrót 4 Ft.

Békés 10, Békéscsaba 40, Gerendás 10, Gyula 10, Medgyesháza 10, Mezőberény I. 4, II. ker. 10, Csabacsüd 10, Csanádapáca 4, Csorvás 2, Gádoros 10, Kardoskut 10, Kondoros 2, Mezőtúr 10, Nagymágocs 10, Oroszáza 20, Rákóczi telep 10, Pusztaföldvár 10, Szentetomnya 10, Tótkomlós 20, Bp. Deák-tér 10, Üllői-út 24. 10, Bp. X. kerület 10, Budapest Fóti-út 4, Bp. Bosnyák-tér 2, Bp. Rákóczi-út 10, Bp. Werbőczy-u. 10, Bp. Bocskai-u. 2, Bp. III. kerület 10, Csillaghegy 10, Dunaharaszti 4, Kispest 10, Vác 4, Felső 6, Battonya 10, Csanádalbertyi 10, Magyarbánhegyes 10, Makó 2, Mezőhegyes 10, Nagybánhegyes 10, Pitvaros 10, Szentés 10, Tiszaföldvár 10, Nagyrév 4, Cséna 10, Acsa 10, Aszód 10, Csömör 2, Csóvár 10, Domony 6, Fót 10, Gödöllő 6, Iklad 2, Pécel 10, Rákosszentmihály 4, Rákospalota 10, Újpest 10, Alberti 10, Bénye 10, Cegléd 10, Mende 10, Monor 10, Péteri 10, Pilis 10, Tápiószentmárton 10, Tápiószéle 10, Vécse 10, Baia 10, Csengőd 10, Gyón 10, Harta 10, Kecskemét 8, Ócsa 10, Páhi 10, Soltvadkert 10, Kiskunhalas 10, Pestújhely 6 Ft.

Bánk 10, Nógrád 10, Bokor 10, Csabdi 10, Csákvár 10, Egyházásdenleg 10, Érd 10, Felsőpetény 10, Galgaguta 2, Gyuró 10, Ipolyvecse 10, Kéthodony 10, Kisterenyé 4, Komárom 10, Magyaróvár 10, Nagyberzsöny 10, Nagyveleg 10, Orosháza 2, Ósagárd 10, Rajka 6, Bocskajuhász 10, Szupata 10, Vereskehely 10, Szend 6, Szécsény 10, Székesfehérvár 10, Csesztve 10, Ipolyszög 10, Mohora 10, Patvarc 10, Terény 8, Tordas 10,

Abauzsántó 10, Diósgyőrvasgyár 6, Eger 6, Fancsal 10, Hernádvécse 10, Miskolc 6, Ózd 4, Ormospuszta 2, Sajókaza 4, Putnok 4, Tállya 4, Debrecen 10, Kiszvárd 5, Kőcsse 4, Nyiregyháza 10, Sátoralfajuhely 4, Szolnok 10, Ócsa 10 Ft